

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

Ara: 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJELE 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FÉL
ÉVRE 16 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 OKTOBER 25. PÉNTEK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. EVFOLYAM, 244. SZÁM

A pénzügyi politika négy pillére

Adó, kölcsön, termelés, fogyasztás

Reményi-Shneller Lajos pénzügyminiszter abban a nagyszabású expozéjában, amellyel a kétezer milliós új magyar költségvetést részletesen ismertette, azt hangsúlyozta, hogy annak a pénzügyi politikának, amely megnövekedett kiadásainkra a fedezetet előteremteni tudta, négy pillére van. Ez a négy pillér elsősorban az adó, másodsorban a kölcsön, harmadsorban a termelés fejlesztése, végül pedig a fogyasztás szabályozása, amint ma mondani szokták: a racionális anyaggazdálkodás.

A pénzügyminiszter expozéja ennek a négy hatalmas pillérnek egyes alkotó részeit, tégláit, vagy termésköveit is ismertette és pedig abban a sorrendben, amint azt az építő pénzügyi politika egymásra helyezi és egymással szabályszerűen összekapcsolja. Megtudjuk ebből a költségvetési beszédből mindenképp azt, hogy a magyar államnak erre a négy pillérre épített pénzügyi politikája olyan nagy nehézségekkel is meg tudott birkózni, mint amilyenek az ország megnagyobbodása következtében pénzügyileg és főleg honvédelmi előállottak. Ez a pénzügyi politika fel tudta szerelni a nemzeti hadsereget arra a fokra, amelyet a kolozsvári bevonulás alkalmával ország-világ megcsodált, ezenkívül 130 millió pengőt tud előirányozni szociális célokra és ugyanakkor, amikor 2084 milliós költségvetést konstruál, amelynek bevétele 2036 millió csökkenő összegben tudja beállítani a deficitet, annakellenére, hogy a dolog természete szerint emelkedő beruházási költségekkel, létszámemeléssel, új vasúti vonalak építésével kell számolni, sőt — ami valóban új korszakot jelent pénzügyi téren — a hadikölcsönkötvényeknek valorizálásával. Igaz, hogy emelkedő kiadásokkal szemben már csak az ország megnagyobbodása következtében is emelkedő bevételek állnak, viszont azonban igaz az is, hogy a most visszatért területek polgárainak megadóztatása egyelőre csak igen kíméletes kézzel történhetik, annál élénkebb tempóban indul azonban meg a visszatért földrészt természeti kincseinek szakszerű kiaknázása.

Ha ezután az általános kép után vizsgáljuk a pénzügyminiszter által említett négy pillér alkotó részeit, mindenképp az adóztatásnál kell megállanunk, ami természetesen magában foglalja a már régebben bejelentett és előkészítés alatt álló általános adóreformot. Ennek külön fejezete a pótdadók rendezése és egységesítése, nemkülönben bizonyos illetékeknek felemelése és a hadmentességi adón kívül egy új adóemnek behozatala, amelyet a pénzügyminiszter konjunktúrális adónak nevezett. Az elnevezés valóban helyes és találó. Ennek az adónak célja nem is lehet más, mint az, hogy amikor egyesek nem a saját szorgalmuk és tehetségük, hanem a tőlük független viszonyok jótékony eredményeként gazdagodnak, akkor méltányos, hogy ez a gazdagodás ne csak az egyeseket, hanem a közt is teherbíróbbá tegye. Az ilyen jövedelmeknek külön megadóztatása tehát mindenképp méltányos.

A második pillér nem más, mint az ál-

Hitler csütörtökön Pétain tábornaggal találkozott

A tengelyhatalmak világtörténelmi jelentőségű diplomáciai tevékenysége — Angolelleses tüntetések Egyiptomban — Zárt ülésben vitatták meg a lordok házában Anglia légvédelmének kérdését

Spanyolország ténylegesen csatlakozik a tengelyhatalmakhoz

Berlin, október 24. A Führer és a spanyol államfő találkozásának Berlinben tulajdonított fontossága már a sajtó megnyilatkozásából is kitűnik. A német lapok nagy címfeliratok alatt hozzák a szerdán késő este kiadott hivatalos közleményt. Ezen a hivatalos közleményen kívül azonban jelenleg Berlinben semmiféle értesítés, vagy célzás nem szerkeszthető a két államfő megbeszélésének valószínű tárgyalásáról.

Berlini politikai körökben egész általánosságban természetesnek veszik, hogy Franco Spanyolországa úgy érzi, hogy csatlakoznia kell a tengelyhatalmak irányítása alatt álló európai erőkhöz. (MTI)

Madrid, október 24. (Német TI.) Az esti lapok Hitler és Franco találkozásának jegyében állanak. Az Alcazar szerint ennek az eseménynek jelentőségét még nem lehet eléggé értékelni.

A Madrid jelenté, hogy Spanyolország történelmi esemény előtt áll. A spanyol nemzet jogos büszkeséggel várja a további fejleményeket.

Róma, október 24. (MTI) Mértékadó olasz politikai körökben tartózkodást tanúsítanak Hitler vezér és kancellár és Franco tábornok találkozásával kapcsolatban, de hangsúlyozzák, hogy

rendkívül nagy fontosságú eseményről van szó, amelynek jelentősége azokban az akciókban nyilvánul meg, amelyekre a jövőben sor kerül. Ezeknek a műbenlétéről azonban nem nyilatkoznak.

Részletek a német-spanyol vezéri találkozásról

Hendaye, október 24. A francia-spanyol határállomáson tegnap délután világszenzációt keltő találkozóra került sor.

Hitler vezér és kancellár Ribbentrop birodalmi külügyminiszter,

valamint Brauchitsch és Keitel tábornokok társaságában találkozott Franco tábornokkal, akat Serrano Suñer külügyminiszter és az alcazari hős, Moscardo tábornok kísért.

A rendkívüli ünnepélyességgel és teljes katonai pompa közepette lejátszódo találkozás során a Caudillo szalonkocsijában a Führer két óra hosszat tárgyalt a spanyol államfővel. Először találkozott egymással a német és a spanyol vezér.

Világszerte mély benyomást keltett, hogy közvetlenül Laval helyettes francia miniszterelnökkel folytatott

német-francia megbeszélések után most meglepetésszerűen sor került a német-spanyol vezéri találkozóra is.

A német tábornokok jelenléte kétségtelenné teszi, hogy páratlan jelentőségű katonai kérdésekről tárgyaltak.

A tanácskozás után Hitler Adolf

szalonkocsijában estebéden látta vendégül Franco tábornokot.

A német-spanyol megbeszélések kapcsolatban a Deutsche Allgemeine Zeitung a következőket állapítja meg: „Ez a találkozó korunk történetében hasonlíthatatlanul nagy jelentőségű pillanat. Az Angliával folyó háború közepette

nagyszerű következetességgel hajlítják végre Európa új rendjének megvalósítását

lángeszű emberek rendező akaratából. Franciaország földjén dicsőséges fegyvereink győzelmének fényénél új európai történelmet írunk. Mint hetekkel ezelőtt a brenneri találkozó, úgy most Hitler Adolfnak a francia-spanyol határon a Caudillo-val lefolyt találkozása világosan hirdeti azt az elvet, hogy Európa az európaiaké, amely elvet Anglia oly hosszú időn át elnyomott.”

Hitler fogadta Pétain tábornagyot

Franciaországban, október 24. (Német TI.) A Führer csütörtökön fogadta Pétain tábornagyot, francia miniszterelnököt. A megbeszélésen jelen volt Ribbentrop külügyminiszter és Laval a francia miniszterelnök h. elnöke. (MTI)

Róma, október 24. (MTI.) Hitler vezér és kancellár és Franco tábornok találkozása Rómában óriási felhajtást keltett. A „Messaggero” berlini tudósítója szerint nagy figyelmet érdemel, hogy Hitler kíséretében jelen volt a spanyol határon Gauss külügyi államtitkár, aki szerkesztője volt mindazoknak a fontos nemzetközi okmányoknak, amelyeket eddig Hitler és Ribbentrop aláírtak.

A Messaggero írja vezércikkében: Hitler és Franco találkozásának olyan jelentősége van, amely nem kerülheti el senki figyelmét sem.

Ez a találkozás újabb ünnepélyes megerősítése

annak a politikai iránynak, amelyet a falange jelében megújult és földközítengeri függetlenségét és hatalmát visszaszerezni akaró Spanyolország választott.

Vichy, október 24. (NST) Hitler kancellár nagyjelentőségű tanácskozásai, amelyeket kedden Laval-lal Fontainebleau-ban, szerdán pedig Franco spanyol államfővel folytatott, mély hatást gyakorol a francia közvéleményre. Egyes politikai körökben már arról beszélnek, hogy a már most is fennálló kontinentális frontot a Pireneuszoktól egészen a Kongó-vidékig hosszabbítják meg.

Ez az új kontinentális front végleg el fogja vágni Nagybritanniát minden olyan birtokállományától, amely a Pireneuszokat és a Kongó-vidéket

iamkölcson. És hogy az ilyen nyereséymkölcson a polgárok szempontjából hasznos befektetés, hogy az államnak nyújtott hitelt feltétlenül megtérül, azt éppen a hadikölcsönkötvények valorizációjának bejelentése bizonyítja. Hiszen látjuk, hogy ezzel valószínű reménytelenné vált olyan követelések nyerne kiegészítést, amelyek a veszített háború eredményeként a szó szoros értelmében éveken át abszolút értéktelenségek voltak tekinthetők. A magyar állam pénzügyi politikája azonban még ezt a szakadékot is át tudja hidalni. Ezek után teljes bizalommal várjuk a még következő két pillérnek szakszerű ki-

építését, várjuk a termelés előmozdítását és a fogyasztás észszerű szabályozását. E kettő tulajdonképpen egy síkon mozog. Amint a pénzügyminiszteri expozéból látjuk, a termelés előmozdítása a mezőgazdaságnak és iparnak nyújtott kölcsönök és munkaalkalmak segítségével történik. Egyik fontos tényezője ennek a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény, a másik az ipar alimentálása, amihez szorosán hozzátartozik a katonai szolgálat és az időjárás következtében súlyosabb anyagi helyzetbe jutott néprétegeknek közmunkákkal való foglalkoztatása. Természetes, hogy azokat az értékeket, amelyeket az

állam által támogatott mezőgazdaság és ipar a megnagyobbodott ország számára termelni fog, nem lehet és nem is szabad a tobzódó fogyasztásnak átengedni. A mai élet sehol a világban nem túri meg azt a fényűzést, amely a racionális anyaggazdálkodással áll szöges ellentétben. Mindenképp szükséges, hogy a termelt javak fogyasztása csak olyan tempóban történjen, ami az államháztartás mindenkori helyzetét nem veszélyezteti. Nem ehetünk mindig kalácsot, hiszen a jó magyar kenyér legalább olyan tápláló, mint a foszlós kalács.

Aszmann

GYAPJUSZÖVET UJDONSÁGOK

összekötő vonaltól keletre fekszik. Vichyben kétségtelennek tartják, hogy Hitler és Franco tábornok lendayei találkozója közvetlen folyománya volt az előző napi Hitler-Laval találkozásnak.

Azt is tudnivaló, hogy Laval helyettesminiszterelnök a német vezérkancellárral folytatott megbeszélése után a párisi spanyol nagykövettel is tárgyalt. Laval és a spanyol nagykövét egyébként már az utóbbi napokban is többször találkoztak. Részleteket természetesen nem lehet tudni, mert a vichyi kormány teljes hallgatásba burkolódik. Vichyi diplomáciai körökben meg is jegyezték, hogy a francia diplomáciában évtizedek óta nem tapasztaltak akkora díszkrációt, mint most.

Laval újra Párisban van

Páris október 24. Laval helyettesminiszterelnök Hitler kancellárral folytatott nagyjelentőségű megbeszélése után

tájékoztatta Vichyben Pétain tábornagyot.

majd szerdán este újra Párisba érkezett.

Hitler vezér és kancellár és Laval francia helyettes miniszterelnök találkozását a hírek szerint Abetz jelenlegi párisi német nagykövét készítette elő. Abetz már a háború előtt mint a német-francia társaság elnöke azon buzgózkodott, hogy

kezik, mint a megelőző századokban. Itt sem kell majd soká várni a világ újjárendezése során végbemenő szerves megoldásra.

Az angolok nem mertek harcba szállni a német repülőekkel

Berlin, október 24. (Német TI.) Német harui repülőgépek hullámokban támadták csütörtökre virradó éjjel Skócia keleti partját. A támadások során egy városban hadászatiilag fontos célpontokat támadtak nagy eredménnyel. A bombázás eredményes hatását több tűz és füstfelhő, valamint lángok bizonyították. Megfigyelték, hogy ellenséges éjszakai vadászrepülőek szállnak fel, amelyek azonban nem mertek szembeállni a német harci repülőgépekkel. Valamennyi német gép veszteség nélkül tért vissza kiinduló pontjára.

London, október 24. (Reuter.) Mint a légügyi minisztérium jelenti, csütörtökön néhány ellenséges repülőgép külön-külön szállva, áthaladt Anglia partjai felett. A londoni körzetből Kent, Hampshire és Sommerset grófságból bombatámadást jelentettek, jól lehet részletes jelentések még nem érkeztek, úgy tudják, hogy az ellenséges gépek a londoni körzetben lakóházakban és gyárépületekben kárt okoztak. Több embert megsebesítettek. — Egy hampshirei városban a bombatámadások igen súlyos károkat okoztak a lakóházakban, de az áldozatok száma nem volt nagy.

Bayruht, október 24. (Német TI.) Egyiptomból egyre nyugtalanítóbb

**Kapható: Búza csávázáshoz
Porzol
Arzopác
Tillantín száraz pác
Tillantín nedves pác**

Porcsávázáshoz hordót kölcsönzünk.

KONTSEK GÉZA ker. rt. utca 15

jobb kapcsolatokat teremtsen Franciaország és Németország között.

A múlt hét folyamán Laval helyettes miniszterelnök többször Vichyből Párisba utazott és Abetz nagykövettel hosszabb megbeszéléseket folytatott.

Muselier tengeragyot, a „szabad francia tengeri erők” parancsnokát a toulani katonai törvényszék távollétében halálra ítélte.

A lordok házában zárt ülése

London, október 24. (Reuter.) A Lordok háza csütörtöki ülése után a következő közleményt adta ki:

A Lordok háza zárt ülést tartott, amelyen megvitatták az ország légvédelmének kérdését.

Az ülésen a légügyi miniszter nyilatkozatot tett. (MTI)

Belgrád, október 24. (Bud. Tud.) Edén közelkeleti utazásával kapcsolatosan ellentétes hírek érkeztek Istambulból. Egyes újabb hírek szerint Edén az angol részről kiadott cáfolatok dacára Törökországba érkezett. (MTI)

Göring lapja Oroszország földköztiengeri érdekeltségéről

Berlin, október 24. (MTI) Az „Essener Nationalzeitung” foglalkozik az európai újjárendezéssel. Az orosz nyugati határ — írja a lap — a német-orosz megismerés világtörténelmi megállapodásai következtében nem vitás. Oroszországnak földköztiengeri kijáráshoz fűződő érdekeltsége s ennek a kérdésnek a megoldása már tisztultabban jelent-

hírek érkeznek az ottani helyzetéről és az angol katonai hatóságok kiméletlen eljárásáról. Az egyiptomi nép magatartása napról-napra angolellesesebb lesz. Edén a jelenleg Egyiptomban idéző angol hadügyminiszter az utóbbi napokban csak erős katonai fedezettel mutatkozhatott Kairo utáin és az utcákat előzőleg teljesen elzárták. Egyiptomban ezenkívül az újszealandi csapatok megérkezése alkalmával is angolelleses tüntetések voltak. Szuezben és más kikötővárosokban több kikötőmunkást letartóztattak, mivel romboló cselekményeket kíséreltek meg a szuezi-csatorna berendezései ellen. Ezenkívül hír szerint gyors angol gépesített csapatok állanak szemben az egyiptomiakkal ellen az Abakai öblönlé Ibn-Saud csanataival szemben. Arról is hír kerül, hogy Trans-Jordánia határánál az angol és saudi arabiai csapatok között kisebb összetűzések történtek.

Német és olasz hivatalos jelentés

Berlin, október 24. A véderő főparancsnoksága közli:

A brit szigetek fölött uralkodó kedvezőtlen időjárás miatt légi erőnk tevékenysége a szerdai napon csak a legyeres felderítésre korlátozódott. A legyeres felderítés során bombáztuk Londont és egy közepangliai gyártelepet.

Az új folyamán nehéz harc gépek ismét megtámadták a brit fővárost. Igen sok bombát dobtak le.

A tengerészeti tüzérség visszavert néhány ellenséges felfegyverzett hajót melyek az időjárást felhasználva, a hollandiai partokhoz próbáltak közeledni.

Brit repülőgépek az október 24-ére virradó éjjel ismét berepültek a birodalom területére fűl a támadást kíséreltek meg Berlin ellen. Csak néhány ellensé-

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-00 szám.

A legragyogóbb magyar sztárok főszereplésével: **KARÁDY KATALIN**, Tolnay Klári, Jávor Pál, Somlay Arthur, Rajnay Gábor, Gózon Gyula, Billicsi Tivadar, Fenyvessy Eva, Maklár Zoltán és Juhász József. — Fox- és Magyar Világhíradó.

Küzkívánatra prolongálva!
A magyar nemzet bálványozásig szerelt, legendás emlékü királynéjának élet-örténetéből alkotott, nagystílusú, regényes filmjáték:

Erzsébet királyné

ges gép érte el a birodalmi fővárost. Főképp gyújtóbombákat dobtak le a lakóegyedekekre s az épületekben okoztak jelentéktelen kárt. Több helyen kisebb tűz keletkezett, ezeket azonban a biztonsági és segélyszolgálat s maga a lakosság gyors beavatkozásával eloltotta. Egy helyen egy gyártelepet ért találat. Mivel a gyár léghárító szolgálata tevékenyen működött, nem történt nagyobb kár.

Egy német repülőgép elveszett. (MTI) Valahol Olaszországban, október 24. Az olasz főhadiszállás 139. hivatalos jelentése:

Eszak-Afrikában az ellenség páncélos egységek és tüzérség támogatásával megtámadta előretolt állásainkat Maktila vidékén, 25 kilométernyire Sidi el Barranitól keletre. Az ellenséget könnyen visszavertük; néhány halott és sebesült hátrahagyásával visszavonult. Más ellenséges alakulatokat, amelyek

Alam el Tummo vidékén, Sidi el Barranitól délre levő állásainkat támadták meg, megfutamtítottunk. Néhány foglyot ejtettünk és hadianyagot zsákmányoltunk. Az ellenséges légtérő néhány bombát dobott le Sidi el Barrani vidékén, ezek azonban nem okoztak kárt.

Kelet-Afrikában légi haderők katonai berendezéseket bombáztak Périm szigetén, ahol nagy tüzeket okozott. Repülőink El Ducanában kisméretű bombákkal megtámadták és géppuskáztak csapattesteket.

Az ellenséges légi haderő bombázta Masszuát, továbbá Bahar Dar repülőterét a Tana tótól délkeletre. Ezeknek a bombázásoknak két halottjuk és egy sebesültjük volt. Ezenkívül az ellenség támadást hajtott végre Asszah, Aszmar, Kasszala és Gura ellen, anélkül, hogy eredményt ért volna el.

Motoros és vitorlázó repülőképző keretet szerveznek Erdélyben és Kárpátalján

Budapest, október 24. A Magyar Aero Szövetség elnöki tanácsa dr. Embler Sándor képviselő elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Erdélyben és a Kárpátalján motoros és vitorlázó repülőképző kereteket szervez és a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalaptól erre támogatást kér. A szövetség kérelmet intézett a kormányhoz, hogy a megnevezett feladatok elvégzéséhez szükséges összeget a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapról rendelkezésére bocsássa és megfelelő jövedelemforrások juttatásával ezt biztosítsa. Különösen azt kéri a Szövetség, hogy a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap létesítésekor tervehetett két főjévedelemforrást, mégpedig a közszállításoknak 2 ezrelékel való megter-

helését, továbbá minden hirdetésnek reklam-repülőbélyegilletékkel való terhelését a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapról szóló törvény felhatalmazásának megfelelően mielőbb rendelje el. Az elnök bejelentette végül, hogy a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap támogatásával a Budapesten és a vidéken működő keretknél ez évben kiképzett fiatal motoros pilótáknak a budaörsi repülőtéren 1940. évi október 29-én délután 3 órakor tartandó ünnepélyes vizsga bemutatójára a kormányt, a szövetség vezetőit, az országgyűlés mindkét házának tagjait és mindazokat meghívták, akiknek hivatali állásukból kifolyólag a repüléssel kapcsolatuk van. (MTI)

Törvényes rendelkezésekkel szorítják ki a zsidókat a burgonya és a cukorkereskedelemről

Ezentúl csak abban az esetben jelölnek ki zsidót cukorkiskereskedőnek, ha elkerülhetetlenül szükséges lesz — Burgonyakereskedő nem lehet zsidó

Varga József kereskedelmi miniszter újabban kiadott rendelkezései hatalmas erővel igyekeznek fellendíteni a keresztény kereskedelmet. Nem kisebb dologról van szó, mint hogy a jövőben mondhatni teljesen ki fogják szorítani a zsidókat két igen fontos élelmiszer-cikkünk, a burgonya és a cukor kereskedői forgalombahozatalától.

A burgonyanyakkereskedelemtől az a helyzet, hogy versenyképesen csak az a nyakkereskedő folytathatja üzletét, aki tagja a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülésnek, ami a Gyakorlatban azt jelenti, hogy be kell ezeknek szüntetniük az üzletet e jökora hátrány miatt. Már pedig a legújabb miniszteri rendelet kimondja, hogy az Egyesülésnek nem lehet tagja zsidó, ami gyakorlatban azt jelenti, hogy zsidó nem lehet burgonyakereskedő. — mert nem érdemes neki azzá lenni. Mint hírlik, a rendelkezés végrehajtása után a fogyasztói árakban 1—2 filléres csökkenés lesz észlelhető.

A cukorelosztásnál az a helyzet, hogy az ország 106 körzetére oszlik és ezek közül 75-ben kizárólag keresztény nyakkereskedő van. A kiskereskedők kijelölésének határideje felül ugyan még nem döntötték, de jólértesült körökben úgy tudják, hogy december 1-ig ennek is meg kell történnie, ami azt jelenti, hogy december 1-től kezdve nincs zsidó cukorkiskereskedő, eltekintve néhány olyan esettől, ahol elkerülhetetlen és ezek is csak addig gyakorolhatják a cukorárutást, amíg megfelelő keresztény kereskedő nem jelentkezik rá.

Figyelembe véve azt, hogy a tűzifa, továbbá a petróleum árusításánál már megtörtént a szükséges tisztogatási munka, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a vásár-

lókát vonzó áruk árusítási engedélyének megvonásával igen fontos lépés történt meg a zsidó élelmiszerkereskedők minél teljesebb kiszorítása és ezzel párhuzamosan a keresztény kereskedők felkarolása felé.

Roosevelt békésebb hurokat penget

Newyork, október 24. (Stefani.) Roosevelt elnök választási beszédét mondott Philadelphian. Visszaasztította azt a vádat, hogy újraválasztása háborút jelentene. Azt mondta, hogy miután mindig a békéért dolgozott, a háború kitörése után szükségszerűen foglalkozni kellett az Egyesült Államok védelmével. Az elnök megismételte az amerikai népeknek adott amag ígéretét, hogy nem fogja az országot háborúba keverni és nem fogja elküldeni Amerika fiait, hogy külföldön harcoljanak, hanem egész életén át a békéért fog dolgozni. A nagy tömeg, mely az elnök beszédét hallgatta, igen nagy lelkesedéssel fogadta kijelentéseit. (MTI)

Vígyszínház mozgó

A szerelem, a szépség, a szenvedély felejthetetlen amerikai filmreke:

Trópusi mámor

Főszereplők:

**ROBERT TAYLOR
HEDY LAMARR**

A Kormányzó nyitotta meg a kolozsvári egyetemet

„A Szent Korona közösségébe visszatérő erdélyi és keleti országrészek földjén is nyomon követik egymást a hadsereg, az államigazgatás és a művelődés harcossai”

Kolozsvár, október 24. Huszonkét év után újra ünneplésre nyíltak meg a kolozsvári egyetem kapui. Ez az ünnep nemcsak a magyar művelődéstörténet nagyszabású ünnepe volt, de olyan esemény is, amelynek jelképes értéke a magyar történelemben örökre megmarad. Kolozsvár a történelem folyamán mindenkor szellemi központja volt Erdélynek. Itt futottak össze az erdélyi haza politikai, társadalmi és művelődési életéből felfakadó energiák és innen sugározták szét a hamisíthatatlan tisztá erdélyi jellemet Erdély legtavolabbi zugáiba. A kolozsvári egyetem visszatérése mellett még egy másik esemény is emlékeztetést tette ezeket a napokat: ekkor avatták díszdoktorrá Csáky István grófot, Magyarország külügyminiszterét.

A kolozsvári egyetem fényes megnyitói ünnepségén Kolozsvár népe lelkes hangulattal várta a Kormányzó érkezését. Már a kora reggeli órákban hatalmas tömegek sorakoztak rengeteg virággal a Főmértécsé Ur fogadására. Reggel kilenc órakor valamennyi templomban ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyeken a honvédség, városi hatóságok, valamint az egyetemi főhatóságok képviselői is megjelentek. Tíz órakor az egyetemi ifjuság, közöttük számos magyarruhás lány és székely népviseletű ifjú a Mátyás király diákház előtt sorakozott, hogy üdvözölje a Kormányzót. Tizenegy óra előtt néhány perccel érkezett meg Kolozsvárra a kormányzói különvonat. A katonai fogadás után a kormányzói pár gépkocsikon az egyetem épületébe hajtott. Itt Hóman Bálint kultuszminiszter és az egyetemi tanács üdvözölte a Kormányzót. Ezután Bartók György rektor kért engedélyt az egyetem megnyitására. A tanárikar bemutatása után a Kormányzó és az előkelőségek bevonultak a Corvin-terembe, ahol ünnepélyes keretek között adták át a Corvin kitüntetések.

Az egyetem ünnepélyes megnyitása a Mátyás király diákház dísztermében történt. A Himnusz elnéklése után Hóman Bálint ismertette a Szegedről hazatérő egyetem hívatását és szerepét a nemzeti művelődés terén.

Horthy Miklós kormányzó ezután a következő beszédben válaszolt:

— Ezeréves történetünk tanulsága szerint magyar népünk katonai erényei, politikai érzéke és szellemileg sokoldalúsága jellemzők. Ezek a tulajdonságai tették alkalmasra ezt a Duna—Tisza völgyén új hon szerzésére és nyugati állam alapítására, küzdelmes időkben annak védelmére és fenntartására. Ezek ösztönzőlék műveltségének gyarapítására, a nemzeti irodalom, művészet és tudomány színvonalának folytonos emelésére. Katonai, politikai, művelődési képességei együttesen szereztek meg számára azt a tekintélyt és megbecsülést, amelynek birtokában harcoss katonája, építő munkása és műveltségterjesztő apostola lett a nyugati művelődésnek.

— A Szent Korona közösségébe visszatérő erdélyi és keleti országrészek földjén is nyomon követik egymást a hadsereg, az államigazgatás és a művelődés harcossai. A magyar honvédség bevonulása után megindult az állami szervezet újjáépítése, alig néhány hét múltán pedig már munkába állnak az iskolák s a mai naptól újból ősi székhelyén folytatja életét a hazatért Ferenc József Tudományegyetem. Nagy és magas nemzeti feladat vár a keleti végeken őrtálló tudós ta-

nárookra is: erős munkás, harcoss művelt magyar nemzedékek nevelése, a jövő magyar élet vezetőinek erkölcsi és értelmi kiképzése. Az egyetemi tanárnak hármas hivatást kell betöltenie. Tisztsége nemcsak szaktudománya művelésére, tudásának és ismereteinek továbbadására, hanem a magyar ifjak nemzeti szellemű nevelésére is kötelezi. E kötelezőségei hár-

melyikének elhanyagolása mérhetetlen kárt hárt a nemzetre. Lelkiismeretes teljesítésük által gazdag értékekkel gyarapodik a magyar jövő.

— Abban a meggyőződésben, hogy a kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem munkássága méltó lesz ennek a nagyérdemű főiskolának multjához és a magyar művelődésért sokat szenvedett erdélyi magyarsághoz, az egyetem megnyitására az engedélyt megadom.

A lelkes eljenzéssel és tapsal fogadott beszéd után az egyetemi ifjuság énekára előlépett a Híszkegyet, majd Bartók György mondott megnyitói beszédet.

Az ünnepség a Szózatall ért véget.

Hatalmas tűz pusztított a Péterfia-dűlőn

A tűz keletkezésének oka ismeretlen — A kár megközelíti a 4.000 pengőt

Csütörtök délelőtt fél tizenkettő táján a Péterfia-dűlő 21. számú tanyán tűz ütött ki. A tanya tulajdonosa özv. Tóth Bálintné, Mester-utca 31. szám alatti lakos, hérlője pedig Csirkés Ferenc gazdálkodó.

Az említett időben a tanyán egy hatalmas szalmakazal gyulladt ki és a szel időben hamarosan terjedt tovább a tűz. Azonnal értesítették a tűzoltókat az esetről, mire vitéz Csorba László hat tűzoltó kíséretében két szerelvényvel a helyszínre rohamozott. Ekkorra a tűz már átterjedt a közeli pelyva- és törékkazalakra is. Lángokban állott mintegy 400 métermáza szalma és 800 kereszt buza töréke, pelyvája.

A tűzoltók páratlan ügyességgel igyekeztek megakadályozni a tűz továbbterjedését és pusztítását. Hatalmas erőfeszítésük eredményeképpen sikerült meg-

óvni a lassabban égő törék és pelyva kétharmadrészt attól, hogy a lángok martaléka legyen. A füst azonban úgy átjárta ezeket, hogy állatok etetésére nem lehet felhasználni, legfeljebb csak alomnak. Az óriási lángokkal égő szalmakazalból nem sikerült semmit sem megmenteni. Helyén a tűz eloltása után nem maradt más, mint lueskos, fekete koromhalmas.

A hatalmas tűz keletkezésének okát a legtüzetesebb vizsgálat nem tudta megállapítani, úgyhogy mindezt csak feltevések vannak ezzel kapcsolatban, melyek valószínűségét azonban semmi konkrét adat nem igazolja. A kár a helyszínen megejtett becslés, valamint a hérlő bemondott adatai alapján mintegy 4000 pengőre rög, mely biztosítás útján megtérül.

A költségvetés tárgyalásának rendje

November 12-én kezdődik a plenáris tárgyalás

Budapest, október 24. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter expozéját nemcsak politika körökben, de a közvéleményben is a legnagyobb megnyugvással fogadták. A képviselőház a költségvetést rövid időn belül le fogja tárgyalni, hogy az államháztartás pénzügyi kereteinek megfelelően a kormány minél előbb megoldhassa az ország megnagyobbodásával reá váró feladatokat. A Ház pénzügyi bizottsága pénteken reggel kezdi meg a költségvetés tárgyalását az igazságsügyi tárcával Petro Kálmán előadásában.

A pénzügyi bizottság délelőtt és délután tartandó ülésében gyors egymásutánban megvitatja a többi tárcák költségvetését mindig az illető szakbizottságokkal együttesen. Az egyes tárcák költségvetésének tárgyalási rendje így alakul: pénteken délután a külügyminisztérium költségvetése, előadója Kölesy István.

Szombaton a honvédelmi tárca költségvetése Szakács Pál előadásában, októ-

ber 28-án a kultuszterca Tömböly Dénes előadásában, rákövetkező napon a kereskedelem- és közlekedésügyi tárcá, előadója Angyal László, 30-án Gergelyffy András előadásában a belügyi tárcá, november 1-én Stitz János előadásában az iparügyi, november 5-én Fricke Valér előadásában a földművelésügyi tárcá költségvetése kerül sorra, ugyanazon délután pedig a miniszterelnökségi költségvetést tárgyalják le, amelynek előadója Donáth György. Végül november 6-án a pénzügyi tárcá költségvetésével fejezik be a bizottsági tárgyalást és előreláthatólag november 7-én terjesztik a Ház elé a bizottsági jelentést és november 12-én kezdik meg a költségvetés plenáris tárgyalását. A vita körülbelül két hétig tart és akkor sor kerül az appropriáció tárgyalására. A képviselőház legközelebbi ülését a jövő héten hétfőn tartja és ezen a közigazgatási bizottsági tagságokról szóló belügyminiszteri törvényjavaslatokat kezdi tárgyalni.

Egyévi hártóhíntetésre ítélte a törvényszék a „Férfi közbeszól” című film 1000ját

A vádlott állandóan zokogott és az ítélet ellen fellebbezett

Emlékeztet még bizonyára olvasóink előtt az a szenzációt keltő rendőrségi hír, amely arról számolt be egy félével ezrelétt, hogy az Apolló-mozgó napokon keresztül nagy sikerrel játszotta „A férfi közbeszól” és „Rendek... muszáj lenni” című filmek szállítás közben nyomtalanul eltűntek a Nagyalomásról. Hónapokon keresztül folyt a nyomozás, de sikertelenül. Végül már ezer pengő jutalom is volt kifizetve a nyomravezetőnek, amikor egy névtelen feljelentés alapján a rendőrség házkutatást tartott Lukács Sándor MAV öröbérés Deák Ferenc-utcai lakásán, hol több olyan tárgyat találtak, amely valószínűnek látszott, hogy nem rendes úton, nem vásárlás folytán került Lukács tulajdonába. A film azonban nem lett meg, hanem napok múlva a nagykerek csendőrség jelentette, hogy ott van a film Lukács szüleinek ottani lakásán. Így került tehát a törvény kezére a megtévedt vasúti öröbérés, akinek ügyét csütörtökön délelőtt tárgyalta a királyi törvényszék dr. Fövenyessy tanácsa.

Fogházor vezette be a tárgyalásra a vádlottat, aki egész kihallgatás alatt, — majd később a vád és védőbeszédok során is állandóan zokogott és sírározott.

— Nem voltam rászorulva, hogy lopjak, nem is tudom miért tettem, elvette az Istent az eszemet — jajgatta állandóan, közben a teremben levő anyja is csendesen sírdogált.

Lukácsot azonban a királyi ügyészség nemcsak a film ellopásával, hanem még

másik kétrendbeli lopással és egy rendbeli sikkasztással vádolta. A vádirat szerint és a vádlott egybehangzó vallomása szerint is Debrecen és Nyíregyháza között a gyorsvonaton egy alkalommal egy csomagot levett a csomagtartóról Lukács és hazavitte.

Ebben furdótrikó, furdókabát és férfi zoknik voltak.

Másik alkalommal Csap állomáson egy vasutas felesége arra kérte meg, hogy egy ételhordóban továbbítsa férje részére az ebédet. Lukács azonban a megjelölt állomáson elfelejtette az ebédet leadni, s mikor visszatért újra Debrecenbe, az ételbördőt nem adta vissza, hanem azt is el-tulajdonította, ezzel elkövette a sikkasztás vétségét.

Végül Nagykárolyban a menekülteket lopta meg a várócsarnokban. Itt egy papírcsomagot emelt el, amelyben férfi fehérneműek, finomabb borotvakészlet, evőeszköz és egyéb apróságok voltak.

Lukács Sándor valamennyi vádbeli cselekményt zokogva és bünbánattal beismerte

s az ellopott tárgyak egy férfi ing és az eladott furdókabát, valamint egy felvonásnyi film híjján megkerültek.

A törvényszék a tárgyalás folyamán kihallgatta az Apolló mozgó üzemvezetőjét is a film lopására vonatkozóan. Ő nem kérte a vádlott megbüntetését. Ugyancsak a filmre vonatkozóan hallgatták ki Nagy Lajos mozifűtőt és Gere Lajos rendőrfő-törzsőrmestert, aki látta is a csomag elvitelét a Nagyalomásán.

A kihallgatások után a vád képviselője fenntartotta a

háromrendbeli lopás és egyrendbeli sikkasztás

védjét annak hangoztatásával, hogy súlyosbító körülményként bírálja el a törvényszék

a hivatali jelleg felhasználását is, amennyiben Lukács valamennyi büncselekményét vasutas egyenruhában követte el. A védelem a minősítésre vonatkozóan tett előterjesztést. Szerinte a közalkalmazotti minősítés vitatható, mert csak ideiglenes alkalmazott volt a vádlott a büncselekmények elkövetésekor. Enyhítő körülménynek kérte elbírálni a töredelmes beismerést és azt a tényt, hogy kár sincsen tulajdonképpen, sőt maga az elsőrendű felneres sem kérte a vádlott megbüntetését.

Ezek után a törvényszék meghozta az ítéletét. Eszerint három rendbeli lopás büntetésben és egy rendbeli sikkasztás vétségében büntetésre mondta ki a törvényszék a vádlott

Lukács Sándor volt MAV öröbérés és ezért egyévi hártóhíntetésre ítélte

és öt évi hivatalvesztésre. A büntetési időtartamából a vizsgálati fogságban eltöltött huszonöt napot kitöltöttnek tekintette. A vádlott zokogva fogadta a törvényszék ítéletét, amelyben

nem nyugodott meg.

Ügyésztől sulyosbításért fellebbezett a vád képviselője is. Így az ítélet nem fogerős. A törvényszék az előzetes fogságot meghosszabbította és tovább is fogva tartotta a vádlottat.

Teleki miniszterelnök képviseli a Kormányzót a szeceadi egyetem megnyitásán

Budapest, október 24. (MTI) A Kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére a Horthy Miklós tudományegyetemnek Szegeden, 1940 október 30-án történő ünnepélyes megnyitásán képviselővel gróf Teleki Pál miniszterelnököt bízta meg.

Nyugtalanság Görögországban

Athén, október 24. (Német TI.) Nagy nyugtalan-ságot keltett itt az a Londonban tett célzás, hogy Anglia esetleg megszállja a görög szigeteket. Ezzel kapcsolatosan görög részről újból Metaxas görög miniszterelnök megismételt hivatalos nyilatkozataira utalnak, hogy fegyverrel védik meg mindenkivel szemben Görögország területi sérthetlenségét és a görög függetlenségét. Rámutatnak arra, hogy ezek a nyilatkozatok érvényesek a londoni rádióban tett célzásokra is. (MTI)

Telefon 24-71.

HUNGARIA filmszínház

Telefon 24-71

MA ELŐSZÖR új énekes, zenés nagy magyar filmszínházunk:

TE VAGY A DAL

Szerelmem! Izgalom! Humor! 12 felvonásban.

Főszereplők: Saárdy János, Szabó Klári, Sennyel Vera, Adám Piri, Feleki Kamill, Vaszary Piri, Kövály, Mihályffy, Misoga stb.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órákor!

Világhíradó!

Városi küldöttségek a re'ormáció emlékünnepevényén

Október 31-én, a reformáció emlékére rendezendő ünnepélyeken és istentiszteleteken Debrecen város is képviselteti magát. Délután 10 órakor a Nagylemlomban tartandó istentiszteleten dr. Tattay Zoltán árvaszéki elnök és dr. Orosz Árpád tanácsnok, az evangélikus templomban ugyancsak 10 órakor kezdődő ünnepi istentiszteleten dr. Baczoni Sándor és dr. József István tanácsnokok képviselik a várost. A Tisza István-szoborra és a hősök szobrára dr. Balogh Sándor tb. főjegyző, kultúr-tanácsnok, a gályarabok szobrára pedig dr. Orosz Árpád tanácsnok helyezi el a város koszorúját.

Zár alá veszik az árpát

Budapest, október 24. (MTT) Az ország sertésállományának kihizlálásához szükséges kukorica a rendkívüli időjárás miatt későn kerülhet felhasználásra. Szükséges ezért, hogy az új kukorica felhasználásáig a sertésállomány takarmányozása biztosított legyen. E célból a földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben az árpát zár alá veszi és a Futurát felhatalmazza arra, hogy az árellenőrzés országos kormánybiztosa által megállapított áron a zár alá vett árpa készleteket a tulajdonos szükségletén felül igénybe vehesse. Egyidejűleg utasította a földművelésügyi miniszter a Futurát arra, hogy az igénybevétel csak feltétlenül szükséges mértékig alkalmazza. Az árpa forgalma ugyanúgy bonyolítandó le, mint a korábban zár alá helyezett búza, rozs és zab forgalma.

Ma este szegedi halászlé turóscsuszával a Pálsörözőben

Tárgyalások olasz és francia bor behozataláról

Köztudomású, hogy az idei bortermésünk milyen gyenge és kevés lesz. A vendéglátók és szállodások is éppen ezért mozgalmat indítottak, hogy a borhálózatban esetleg kisebb importtal enyhítsenek. Ez irányban kedvező tárgyalások, illetőleg puhatolódások vannak folyamatban, még pedig a Külkereskedelmi Hivatal kezdeményezésére és annak elgésze alatt. Arról van szó, hogy Olaszországból, esetleg Franciaországból gyengébb minőségű bort importáljunk, kompenzációs alapon. Úgy Olasz-, mint különösen Franciaországban igen jó volt a borhozam, úgyhogy az importnak nem lenne akadály. A behozatalon mutatkozó hasznát — hír szerint — a szőlőtermelő gazdák kapnák meg rövidlejártú termelési hitel formájában, úgyhogy a szőlőtermelésre sem hatna ki hátrányosan a tervbe vett import, amelyre tényeg szükség van.

Le'oglalták a nagyszabeni ferencrendi zárda épületét

Bukarest, október 24. (MTL) A nagyszabeni egyetem részére az ottani ferencrendi zárdaépületet, — amelyben leánygimnáziumi, elemi iskola, óvoda, tanítónőképző és felkereskedelmi iskola működött ezideig, lefoglalták. A nagyszabeni prefektus — hivatkozással a közoktatásügyi minisztérium 21748—1940. számú rendeletére — az épület azonnali kiürítését rendelte el.

Márton Áron római katolikus püspök október 22-én írásban intervenált a rendelet visszavonására érdekében, a nagyszabeni magyar tagozat elnöke Bukarestbe utazott, hogy személyesen eljárjon ebben az ügyben.

A debreceni tábla helybenhagyta a kántorjánosi gyilkos asszony tizenkétéves fegyházbüntetését

Borzalmas gyilkosság történt ez év február 15-én Kántorjánosiban. Antal Mária 23 éves bejárónő agyonütötte munkaadóját, Kállal Emília 73 éves postamesternőt. A fiatal bejárónő húzamosabb időn át kérte munkaadóját némi segítségre, hol élelmiszert, hol ruhaneműt kért, mert igen szegény helyzetben élt, valósággal nyomorgott. A gyilkosság napján is kérte a postamesternőt, hogy segítse ki valamilyen élelmiszerrrel, az idős nő azonban hajthatatlan maradt. Emiatt Antal Mária annyira felingerült és elkésredett, hogy megragadta az idős nő mellén a ruhát és megrángatta a nőt, majd földhöz ocsapta. Közben Kállai Emília beletörtte fejét egy székbe s valószínűleg ez az ütés okozta a halálát is. Amikor a földre zuhant, koponyája repedést kapott és pár pillanat múlva meg is halt a szoba padlóján. Ekkor Antal Mária különböző élelmiszert rakott egy kaskába, de magához vette az idős nő ékszerait is és tizenhárom pengőjét is.

Ezzel a lopott holmival a gyilkosság után elhagyta a házat. Az ájtót is bezárta. Ez nem is tünt fel a többi lakóknak sem, mert mindenki ismert az udvarban a fiatal bejárónőt. Este azonban vadházastársával, Flórika Lászlóval visszatért a meg-

gyilkolt nő lakásába és ott két zsákokat mindenféle élelmiszerrrel megteltek, majd feltűnés nélkül ismét eltávoztak. A gyanú azonban csak rájuk terelődött és rövidesen csendőrkékre került Antal Mária és házastársa. A nyíregyházi királyi törvényszék még a nyár folyamán ítéletet hozott a gyilkosság ügyében s az elsőrendű vádlottat, Antal Máriát tizenkét évi fegyházbüntetésre ítélte, ugyanakkor Flórika László lopás bűntette miatt hat hónapi börtönbüntetést kapott.

A debreceni főtábla csütörtökön tárgyalta felsőbbfokon, fellebbezés folytán a gyilkosság ügyét. A vádlott itt beismerte a tettét, azonban azzal védekezett, hogy erős felindulásban ragadta meg munkaadóját, de nem akarta megölni. A tábla ennek ellenére a gyilkosság bűntettét megállapította, mivel egy tanu vallomásaiban megerősítette azt a tényt, hogy a vádlott előre készült a gyilkosságra és hangoztatta, hogy ha nem ad neki több fizetést a gazdája és nem segíti, akkor a postamesternőt elteszi láb alól. A tábla ítéletében úgy az elsőrendű vádlott Antal Mária tizenkétéves fegyházbüntetését, mint a lopásban részes vadházastársának hathónapos börtönbüntetését helybenhagyta. Az ítélet jogerős.

A debreceni katolikusok nagy zarándoklata NAGYVÁRADRA

Csütörtökön indult el a debreceni katolikusok zarándokosportja Nagyváradra, hogy az egyházmegye alapítója, Szent László iránt hódolatának adjon kifejezést a visszatérés alkalmából. Közvetlenül utána vettek részt ezen a nagy megmozduláson. Testületileg vett részt a Szent László dalárda, mely különben a szentmisén az énekszámokat előadta. Nagy számban szerepeltek a zarándokok között a Svétits Intézet és a piarista gimnázium növendékei.

A nagyváradi állomáson a zarándokok fogadásán megjelent az egész káptalan, élén dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonok, székesgyeházi plébános, aki teljes ornátusban volt. Ott voltak a fogadásra a váradi és a vidéki plébánosok. Az ünnepélyes fogadtatás után körmeneti rendben vonultak a zarándokok a székesgyeházi, ahol a templom kapujában ismét dr. Lestyán Endre fogadta a debrecenieket, Bócsai Lajos és a pappövendékek kíséretében. Ezután vette kezdetét a szentmise, melyet nagy papi

segédlettel dr. Lindenberg János apostoli kormányzó pontifikált. Dr. Némethy Gyula apátkanonok László királyunkat mint szentet és mint hőst méltatta prédikációjában.

A szentmise után a kispapok kíséretében és vezetésével a zarándokok megrögzötték a várost. Délután félháromkor a debreceni katolikus zarándokok a váradi városi Szent László plébániatemplomba mentek délutáni istentiszteletre, mely után körmenetben Mellau István pápai kanonok, a Szent László templom plébánosával az élén az állomásra vonultak. Az elutazásnál jelen voltak a váradi káptalan összes tagjai, továbbá a váradi központ teljes papsága, valamint a vidéki plébánosok nagy számban. Ugyancsak jelen voltak a kispapok is. A debreceni katolikusok reprezentatív zarándokosportja csütörtök este fél nyolckor érkezett vissza Debrecenbe olyan élménnyel, melyet az ősi katolikus város szent királyának boldog emléke vésett lelkükbe.

A debreceni Ipartestület megtette a lépéseket a tűzifa-, burgonya- és zsirellátás zavartalan biztosítása érdekében

Csütörtökön este 72 segédnek osztották ki a segédleveleket

Csütörtökön tartotta a debreceni Ipartestület havi rendes előljáróági ülését. A tárgysorozat Nemzeti Hírszékkel vette kezdetét, majd Szendrey Sándor alelnök megszólalásremélő utóvaló szavakkal becsátotta el a most felszabadult iparostanonokat. Ezután megtörtént a segédlevelek kiosztása. Legutóbb a következő 72 volt tanonc tett sikeres vizsgát és nyert segédlevelet:

Berzékai Katalin fényképész (Berzékai Sándor tanítványa), Tóth Béla nőszabó (Tóth Elek tanítványa), Szabó Tibor szakács (Angol Királyon Rt. tanítványa) és Soós Erzsébet nőikalapos (Hegedűs Katalin tanítványa), ezenkívül: Engi Katalin női szabó, Csikos László hentes-mészáros, Futaki Sándor géplakatos, B. Tóth Antal lakatos, Bárány Imre nyomdász, Tallódi József pincér, Tarr Lajos gumijavító, Erdős Judit nőszabó, Tóth József műszerész, Forgács József vasbútorlakatos, Saphir Tibor fényképész, Szintay Anna nőszabó, Bécsi László hentes, Szakács Viola nőikalapos, Soós Irén kozmetikus, Kerezi János kőműves, Balogh Gábor műszerész, Stancz István kőműves, Harangzó István szobafestő, Zong László

lakatos, Gáll Imre lakatos, Zsurovits Valéria műhímző, Veres Lajos asztalos, Papp József látszerész, Kemecsei Sándor cipész, Éles István férfinőszabó, Blága Gizella fodrász, Hauser Rozália nőszabó, Vad János cipész, Bodnár Réza nőszabó, Magyar István szobafestő, Fehér Ilona nőikalapos, Nagy Imre cipész, Glückmann Éva nőikalapos, Gali Sándor hentes, Újvárosi Béla női fodrász, Gulyás János műszerész, dr. Kuthi Zsigmond autószerelő, Borsos Imre cipész, Vincze Mihály tímár, Eckstein Ibolya nőszabó, Zih Béla vízvezetékész, Doka István cipész, Imre Ferenc szobafestő, Salánki László csizmadia, Dull Mária nőszabó, Tóth Sándor vasbútorlakatos, Székely Imre hentes, Pék Julianna nőszabó, Tisza András szobafestő, Farkas Margit nőszabó, Szabó Gizella nőszabó, Kovács János tímár, Palotai Magdolna nőszabó, Szalka Julianna fodrász, Szatmári László férfinőszabó, Farkas László nyomdász, Tócsér Zsigmond műszerész, Kiss Sándor kőműves, Erdei Katalin nőikalapos, Juhos Ilona nőszabó, Papp János kovács, Kiss Lajos villanyszerelő, Szűcs László hentes,

Kiss László lakatos, Wertheimer Ernő cipész, Vánca István kovács.

Ezután megtörténtek az elnöki bejelentések a legutóbbi előljáróági ülés határozatainak végrehajtásáról, majd Galamb Ferenc elnök előadta, hogy Szendrey Sándor alelnökkel járt az iparügyi minisztériumban a jubileumi program pontos kidolgozása érdekében. Örömmel hozta az iparosság tudtára, hogy az iparügyi miniszter korábbi ígéretéhez híven elvállalta a jubileumi ünnepségek védnökségét. Az ünnepségen való részvételre báró Vay László is ígéretet tett, úgyszintén Lossonczy István főispán és Kölcsey Sándor polgármester is. Eljárt továbbá az illetékes kormányhatóságoknál a tűzifa, burgonya és zsirellátás zavartalan lebonyolítása érdekében is. Ezentúl hatóságok intézkedések fogják megakadályozni, hogy a burgonyát máshol, mint a piacon forgalomba lehessen hozni. Szóváltotta a munkabéremelés általánosításával kapcsolatban az egyes munkaadóknál felmerült jogos panaszt is. A polgármesternél kieszközölte, hogy támogatni fogja azt az indítványt, hogy a debreceni hentesiparosság a hatodikból az ötödik beszerzési osztályba jusson és így több alkalma nyíljon a jómínőségű élelmiszerek vásárlására.

A pénztári jelentés elfogadása után az egyes kérvények ügye került megtárgyalás alá. Ezek során vita támadt az idő előtti felszabadulások ügyében. Többen nem helyeselték, hogy az előljáróági minden indokolt esetben hozzájárul ehhez, mert szerintük, akkor ez hovatovább divattá fog válni. A törvényes rendelkezés azonban kimondja, hogy azt a tanoncot, aki szerződött idejének megváltását kitöltötte és az iparostanonc iskolában kellő előmenetelt tanúsított, a munkaadó és a gyám együttes kérésére vizsgára kell bocsátani.

Ezután került sor a költségvetés jóváhagyására és a felmerült szakosztályi ügyek megtárgyalására. Ezek között vetődött fel az az óhaj, hogy a szakosztályok ne vállalják a hatósági szegénységügyi bizonyítványok iránti kérelmek véleményezésével járó anyagi és erkölcsi felelősséget. Az előljáróági nem fogadta el az indítványt annál is inkább, mert közelesem fel fogják emelni az igényjogosultság megállapításánál eddig érvényben levő napi két pengő kereseti összeget és ezáltal a felelősség is nagymértékben csökkeni fog.

Az ülés végefelé sor került a jubileumi díszalbummal kapcsolatban felmerült kérdések megtárgyalására. Az ügyet Galamb Ferenc elnök ismertette és többen hozzászóltak az előljáróági megjelent tagjai közül. A felszólalók legnagyobb része helyeselte a legutóbbi előljáróági ülésen ezzel kapcsolatban hozott határozatokat, — csupán a könyvkötő szakosztály részéről megjelent Varjas Pál és a nyomdász szakosztály elnöke, Nagy Károly indítványozta újabb pályázat kiírását. Az előljáróági az indítványt nem szavazta meg.

Az ülés a különféle bejelentésekkel ért véget.

ÖT NAPIG LESZ TELEKI FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTER OLASZORSZÁGBAN

Budapest, október 24. (MTI.) vitéz Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter, mint már jelentettük, Giuseppe Tasinari olasz földművelésügyi és erdészeti miniszter meghívására Olaszországba utazik. A magyar földművelésügyi miniszter látogatása 5 napig tart. Szombat reggel a menetrendszerű gyorsvonattal utazik a déli pályaudvarról Nagykánizsán át Olaszországba és november 1-én éjjel utazik vissza Budapestre.

KIUTASÍTIK A LENGYEL MENEKÜLTEKET ROMÁNIÁBÓL

Bukarest, október 24. (Transkontinent Press.) A román rendőrizgatóság felszólította a Romániában tartózkodó lengyel menekülteket, hogy minél gyorsabban hagyják el az országot. A bukaresti német követség néhány hónappal ezelőtt figyelmeztette ugyanis a lengyel menekülteket, hogy július 20-ig jelentkezzenek hazájukba való visszatérésre. Azok akik ez időpontig jelentkezésüket elmulasztották, Németország ellenségeinek tekintendők. Ezért a jelenlegi román kormány számára Romániában való további tartózkodásuk nem tűrhető.

Álkulccsal behatoltak és 800 pengő értékű ékszerrel elvittek Musza Ferenc orgonista-énekvezér lakásából

Csütörtökön délelőtt vakmerő lopás gérében tett feljelentést Musza Ferenc orgonista-énekvezér a debreceni rendőrségen. Feljelentésében előadta, hogy szerdán délután, amíg ő és felesége távol volt otthonról, ismeretlen tettes álkulccsal behatolt a Kálvin-tér 5. szám alatti lakásába és onnan 800 pengő papírpénzt, egy arany karkötőt, arany karperecet, — arany medalliont és más apróbb ékszert.

Összesen nyolcszáz pengő értékben ellopt.

A feljelentés alapján a rendőrség azonnal bevezette a nyomozást, annyit máris megállapítottak, hogy a betörő csakis a helyzettel ismerős egyén lehetett, aki anynyira óvatlan volt, hogy bűnjelét is hagyott maga után. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Halálra égett három gyermek

A negyedik átlapota is életveszélyes

Borzalmas tragédia játszódott le a múlt délelőtti Nyirbátorban. Egy szerencsétlen csikósmesternek három gyermeke halálra égett, a negyedik is életveszélyes állapotban került kórházba.

A Nyirbátorhoz tartozó Bátorligeten lakik, ahol kis háza is van. Müller Antal uradalmi csikósmester. Feleségével és négy gyermekével csendes holdagságban éldegélt tegnapig a kis család.

A múlt reggel Müller Ádám és felesége vásárolni indultak Nyirbátorba. A négy gyermek, a 4 éves Etelka, a 3 éves Miklós, a 2 éves Jolánka és a 6 hónapos Mihályka felügyelet nélkül maradt a lakásban. A gyermekek egy darabig csendesen játszógtak, majd valahonnan gyufát kerítettek és azt gyújtogatták.

A lakásban valahogyan tűz támadt és a négy gyermekből három halálra égett, a

negyedik is csak életveszélyes égési sebekkel menekült meg a tüshaláltól. A vizsgálat még nem tisztázta pontosan, hogy a tűz hol és hogyan keletkezett: az életbenmaradt gyermeket sem lehetett még kihallgatni. Amikor a szülők hazaértek, a négy gyermekből hármat, a 3 éves Miklóst, a 2 éves Jolánkát és a 6 hónapos csecsemőt már halva találták. A 4 éves Etelka súlyos égési sebekkel kimenekült az égő házból, állapota azonban életveszélyes.

A szerencsétlen anya, mikor meglátta gyermekei szennő égett holttestét, ájultan esett össze. Állandó felügyelet mellett tartják, mert öngyilkossággal fenyegetőzik. A tüzet a szomszédok vették észre, azonban a segítséggel elkéstek.

A borzalmas szerencsétlenség ügyében a vizsgálat folyik.

Egy ellopott plédért — háromhónapi fogház

Sóvágó Endre debreceni fodrász és masszörsegédet kétféle lopással vádolta a királyi ügyészség, mert a vád szerint a múlt év végén Szentes Ottó autótulajdonos piros DKV kocsijából a nyitott utcán kilopott egy takarót, másik alkalommal pedig a vele egy udvarban lakó özvegy Gál Ferencnéől három vég vásznat lopott el.

A debreceni törvényszék csütörtökön vonta felelősségre a kétféle lopással vádolt fodrászsegédet, aki a kihallgatáson töredelmesen be is ismerte, hogy a plédet Szentes Ottó autójából csakugyan ellopja sé még aznap el is adta. Bár erre vonatkozóan a nyomozás során mást vallott, most mégis kitartott amellett, hogy egy asszonynak adta el, s nem pedig annak, akinél meg is találták a takarót. Az özv. Gál Ferencné kárára elkövetett lopásról azonban nem akart tudni és tagadta, hogy azt ő követte volna el.

A kihallgatott károsult elmondotta, hogy ugyancsak a múlt év végén, december 15-én két napra elment hazulról és lakását bezárva hagyta. Amikor két nap múlva hazérkezett, az udvar többi lakója azzal fogadta, hogy nyitva van a konyha ajtaja, noha ő azt elutazása előtt

gondosan bezárta. Amikor szétnézett a lakásban, észrevette, hogy a kályha mellett levő ruhaskosár aljáról kilopták három vég vásznát, s helyére a ravasz tolvaj tűzifa darabokat rakott, hogy a házgot kitöltsse.

Jánossy Mihály detektívet is kihallgatták a törvényszék, s a nyomozást végző detektív vallomásában megerősítette a korábbi rendőrségi jelentést, mely szerint Sóvágó Imre maga mutatta meg, hogyan ment be a lakásba és hogyan vitte el a vásznat, sőt azt is elmondta, hogy az egyik véget egy vidéki asszonynak adta el a Kassa-úton, amint szekéren hazafelé hajtott.

A törvényszék végül is egyrendbeli lopás vétségében mondotta ki bűnösnek Sóvágót, a Szentes Ottó kárára elkövetett lopás miatt, s ezért mint visszaeső bűnöst három hónapi fogházbüntetésre ítélte, az özvegy Gál Ferencné terhére elkövetett lopás vádjá alól megnyugtató bizonyítékok híján felmentette Sóvágót, aki egyébként jelen pillanatban egy nyolc hónapos börtönbüntetésének második részletét tölti a törvényszék fogházában. Az ítéletben a felek megnyugodtak és így jogerőre emelkedett.

Egy „ungur mare” a sok közül

„Tudtam, hogy aki eljön: az egy várat ad fel — azért maradtam és vállaltam a bujdosást”

Ahogy itt ül velem szemben, sovány, kizikkadt arcában ülő két izzó szemével, ritka borostás művész szakállával, egy pillanatra elszorul a szívem. Még egészen fiatal ember, de a homlokára mély árkokat szántott a gondokkal terhelt élet, a szemé alá kék szarkalábokat festettek az álmatlan éjszakák, és a hajszálait, bajuszát, szakállát korán mefehéřítette az élet tele, Istenem, hányan, meg hányan vannak hozzá hasonlóak, akiket hasonlóképpen maszkfrozott az elmúlt huszonnégy esztendő. Hányan, meg hányan vannak, akiknek megtört a teste az üldözések, a hántalmazások, meg a bujdosások közepette, de a lelkük megmaradt ének. Mert megmaradt a szemükben csillogó tűz, a szavukban erjedő hitvallás bizonyítja ezt, mint Sztelek Norbert esetében is, aki most tért haza a hazatért Erdéllyel, a virágdíszbe öltözött, még mindig lobogó díszben pompázó Nagybányával.

Sztelek Norbert valamikor huszonnégy évvel ezelőtt főerdész volt a „földosztó” Károlyi gróf uradalmában. Aztán jött a román megszállás. Károlyi kiátkozta a

magyar nemzet eltövégyedett tanáért. Birtokait nemcsak Magyarországon, hanem az erdélyi megszállott területen is elkobozták. Odaát Erdélyben akkor folyt a legjobban a románosítás. Sztelek Norbert tudott oláhul, de a magyarsága elnyomta benne az élet követelését: a biztos, mindennapi kenyérről lemondott inkább, de nem tette le a románul a román hivatallal esküt. És ezzel megkezdődött a kálváriajárás. A regáliak „megbélyegezték” az „ungur mare” jelzővel és ő ezt a „megbélyegzést” büszkén, holdogan viselte, — mert tudta, érezte, hogy ez a román megvetés egyszer, a magyar igazság hajnalhasadásában becsületet fog szerezni neki. Ujjal mutogattak rá, a háta mögött sutogták: „ungur mare”, nagy magyar, és napról napra jobban rászűlyösödött maga, a kisebbségi élet.

Valamikor Magyarország első szarvaspécialistája volt, híres erdészszakértő. A román megszállás után a festéshez kellett folyamodnia, hogy meglegyen a mindennapi betevő falatja. De nem adta fel a harcot.

— Tudtam, hogy aki eljön: egy várat ad fel, — mondotta emelt hangon, — azért maradtam és vállaltam a bujdosást. Szerencsére humorom megmaradt. Velem nem tudtak „kijátszani”, mert sokszor én tréfáltam meg a románokat. Többször át akartam jönni Magyarországra, hiszen rokonaim, testvéreim, barátaim vannak itt, de útlevelet nem adtak sohasem. Huszonnégy esztendő alatt egyszer, az Eucharisztikus Kongresszus alkalmával jutottam csak át, akkor is csak úgy éppen átengedtek. Az „ungur mare”-k mindig gyanusak voltak...

— Egredül a nagytermészet vigasztalt Nagybánya levegőjét, izét, hangulatát festettem nap, mint nap. A művészet éltetett, ez tartotta bennem a lelket. Másfél év óta azonban még festeni sem lehetett. De nekem nem parancsolhattak ilyen tekintetben. Hátizsákba csomagoltam pasztellkré-táimat, véletlenszerűen, rajztáblámat. Bokrokba húzódom, lapalva festettem, hogy rajta ne kapjanak, de festettem — csak

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

azértis!!!

És most itt van, a batyujában elhozta ezeknek a fájdalmas éveknél az emlékeit. Magával hozta Nagybánya levegőjét, színpompáját, a határmenti hegyek kékségét, a hegyi levegő lilás páráját, a falusi házak toprongyos és mégis mesebeli színpompáját, a fekete fenyvesek illatát.

Hazahozta, visszahozta Debrecenbe az „ungur mare”-k lelkületét, tele tüzzel, méreg-csakazértiással. Visszatért, hazatért többi társával, Erdély acélosított magyarjaival, székelyeivel, hogy felfrissítse, új tettekre, új életre serkentesse a kishitűeket! (1)

Október 27.-én, vasárnap este 8 órakor lesz az Arany Bika nagytermében Károlyi Gyula zongora-hangversenye

A Fiedel-tró november 12.-én jön

Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg a Zenekedvelők Körének első hangversenyét, amely vasárnap, október 27.-én este 8 órakor lesz az Arany Bika nagytermében.

A hangversenyoorozatot Károlyi Gyula, a világhírű zongoraművész nyitja meg, aki nemrég tért vissza diadalmas külföldi úttjáról. Károlyi Gyula műsorára felvette Chopin H moll szonátáját is, amely egyike Chopin legszebb szonátájának, ennek következtében műsora némileg változik, azonban amit elhagy a mű-

sorában, bizonyára örömmel meg fogja adni a rádiósokban.

A hangverseny iránt olyan érdeklődés mutatkozik, hogy

Hajdúböszörményből 50-en külön vonaton jönnek be a hangversenyre.

A Zenekedvelők Köre felhívja bérletjének a figyelmét, hogy minden bérletjogosult középiskolás gyermekének díjazásul egy pótjegyet kérni. A pótjegyet a bérlet diákigazolvány ellenében kapják meg. Akik még nem váltották meg bérletjegyüket, szíveskedjenek ezt a lehető legbiztosítani a Csáthy Ferenc Rt. cégnél.

Szakszerű, gondos munkát végez a II. számú gazdasági népiskola

Kiss József tankerületi főigazgató látogatást tett az iskolában — Mindenfelé a legnagyobb rend és tisztaság

Csütörtökön délelőtt a szokásos iskolai látogatások során Kiss József tankerületi főigazgató a Kishegyesi-úton levő II. sz. gazdasági népiskolában tett látogatást. Félítizenkettő táján érkezett meg Kurdy Sándor igazgató kíséretében, aki kalauzolta őt a különféle munkálatok megtekintésénél.

Utunk legelőször az őszi termények betakarítási munkálatait vezet. Ezt az I. osztályos leányok végzik. Most éppen a földből kiszedett szép piros céklákat tisztítják meg leveleleltől. Serényen folyik a munka, csak úgy hullanak lefele a zöld levelek. De arról is meggyőződhet a főigazgató, hogy tudják is mit csinálnak. Kérdésére a legkisebb leány a legtermészetesebb hangon ad felvilágosítást arra vonatkozólag, hogy mit lehet a céklából készíteni és hogyan, ami azt bizonyítja, hogy vezetőjük, dr. Csicsáké már ezalatt a rövid idő alatt is sok ismerettel gazdagította őket, mióta az ideai tanítás megkezdődött.

Közvetlenül mellettünk végzi az I. fiú osztály a kerti szántást Alexi Pál vezetésével. Nagy figyelemmel kísérik a keskeny kerti ékét és vigyáznak, hogy egyenesen sorakozzanak egymás mellé a barázdák. Kissé távolabb a II. osztályos leányok őszi hagyma és salátadugdosással foglalkozkodnak dr. Horváthné és Molnár Mária felügyelete alatt. Tőlük tudjuk azt is, hogy azért maradt most későbbre ez a munka, mint máskor, mert a paradicsom, melynek helyén most a dugványozás folyik, később ért be.

A gyümölcsösben a II. osztályos fiúk az őszi gyümölcsfagondozással foglalkozkodnak. Most éppen ragacsos papírgyűrűt csavarnak a fák törzsére a kártevő rovarkok elleni védekezés céljából. Egy másik csoport a szőlőt fedi el. Itt Molnár Sándor adja meg a szakszerű utasításokat.

Ezután az egyik tanterembe látogat be Kiss József főigazgató. Itt a harmadikos leányok Lévy Irénke vezetésével felsőruhavarrási tanfolyamon vesznek részt. A főigazgató melegen elbeszélget ezekkel, már nagyoknak mondható leányokkal. Erdéklődik a körülmények iránt. Meg

tudjuk, hogy akivel most éppen beszélget, kitünő eredménnyel végezte el az elemi iskola osztályait, csak anyagi körülményei miatt nem ment középiskolába. Azért örömmel jár ide, mert sok olyan dolgot tanul, aminek majd hasznát veheti és amit máshol nem tanítanak. Jó gazdaszasszonyokat nevelnek belőlük. Be is mutatják nagyszerű háztartási felszerelésüket is. A kamarában sok tölire ellett gyümölcsöt találunk, melyek között van olyan is, amelyik 15 évvel ezelőtt került üvegbe és azóta sem romlott el. A zsíros bődön azonban üres, de lisztes székákat sem látunk sehoh.

A tisztán kezelt, modern magtárépületben a tavaszi vetőmag és különféle takarmányőrlemények foglalnak helyet.

Ezután a tanyaépülethez kocsiaközünk el. Itt is rend és tisztaság uralkodik mindenfelé. A III. osztályos fiúk éppen tengeritörésből térnek vissza. Itt Bertók József osztogatja utasításait. Nagy igyekezettel dobálják szekérra a megtisztított kukoricacsöveket. Az előbbi nagy csomó hamarosan eltűnik a földről. Hiába, sok kéz sokat tesz, még ha kicsi is!

A látogatás ezzel be is fejeződik. Viszszafelé jövet alkalmunk nyílik Kiss József főigazgatót megkérdezni a látottak felől. Mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati oktatásról a legnagyobb elismeréssel szól. Hosszú idő alatt szerzett tapasztalatai alapján állíthatja, hogy ez az iskola vezető helyen áll kerületének hasonló iskolái között. Ez az eredmény köszönhető elsősorban a városnak, mely készséggel bocsátja az iskola rendelkezésére a szükséges anyagiakat. Most az őszi folyamán is több háztartási oktatást lehet majd végezni, úgyhogy a növendékek valóságos gazdaszasszonyként fogják majd elhagyni az iskolát. Az építkezés tervrajzát is megtekintette a főigazgató és helyeselte azt. Nem szabad szóltanul elhagynunk az iskola tanerőit mellett sem, mert bizony a szép eredmény elérésében nagy részük van nekik. A látottak alapján bátran mondhatjuk, hogy Kurdy Sándor igazgatóval az élen szeretettel, odaadással végzik hivatásukat a nép szegényebb sorsú gyermekei között. Kísérje áldás munkájukat. (M. S.)

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Nap“ Tolvay Imre, Piac-utca 1. — „Aranyegyszervu“ Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-utca 8. — „II. Rákóczy“ Arany S. A. örökösai, Külsővásártér. — „Sztan-kay“ Németh László, Szent Anna-utca 64

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése: A magyar medencét teljesen hatalmába kerítette a Földközi tenger felől érkező enyhe, párás levegő. Napközben sok helyen volt kisebb eső. JÓSLÁS: Délkeleti, déli szél, borult idő, több helyen, főleg az ország nyugati felében eső és köd. A hőmérséklet kissé emelkedik. (MTI)

Emlékezzünk

OKTOBER 25.

1915. E napon különösen kitűnt kimagasló vitézségével Gaál Sándor volt esztergomi 26. gyalogezredbeli hadapródörömmester a Tarnopol-környéki Aleksinlec Nw-i támadásban, amidőn az ellenség irtózatos golyózáporában példás hidegvérrel vezette szakaszát rohamra az elleneséges támpont oldalába. November 2-án hasonló csodálatraméltó hősiességgel küzdött és életét áldozta a hazáért. Hősi emlékéért a kis ezüst vitézségi érem adományozásával örökítették meg.

Erdélyi utca

Erdélyi utca, — mindegy merre, hol van. Csak álmodom s a szívem fájón dobban. Jöhet tavasz, vagy őszi alkonyat, Úgy nem fog sütni soha ott a nap.

Mint akkor, mikor kéz a kézbe jártunk. Izzó szívünkben szép csodákra vártunk. Az ifjúság be' messze szállt azóta S porló szívedből nő az észirózsa.

Erdélyi utcán most már mindörökké Csak emlék járhat, én s te soha többé. De — nagy az Isten s végtelen hatalma: Úgy legyen minden, ahogy ő akarta!

RADVÁNYNÉ RUTTKAY EMMA

Mennék hozzád...

Mennék hozzád, drága Eerdély, mennék. Csak ha benned otthonomra lennék, Ha ott várna az a régi hajlék... S nem bánám, ha aztán meg is halnék.

Csak még egyszer nyithatnám az ajtót. Kívánhatnék magyar szóval sok jót, Adjon Isten! köszönténék hozzád... Vissza többé nem köszön, csak fejjád.

Temetőbe' esendes a sír, hallgat. Örömszóra nem nyíllhat az ajkad. Pedig, hej be' nagy szívesen szólnál S Erdély földjén te is leborulnál.

RADVÁNYNÉ RUTTKAY EMMA

— **Lossonczy István főispán ma délben hazaérkezik Kolozsvárról.** Mint ismeretes a kolozsvári egyetem megnyitó ünnepélyére és Csáky István gróf külügyminiszter díszdoktorráavató ünnepélyére Debrecenből Lossonczy István főispán is elutazott Kolozsvárra. A főispán ma délben érkezik haza Debrecenbe.

— **Ünnepélyes kormányzógyűrés doktroraavató lesz hétfőn az egyetemen.** Hétfőn délelőtt 11 órakor a bölcsészettudományi kormányzógyűrés doktorává fogja avatni az egyetemi tanács Pankotay Ellát. Az avatás után az egyetem tanácsa ülést tart, amelynek során az újonnan kinevezett tanárok: dr. Czeglédy Sándor, dr. Sztehlo Zoltán, dr. Szontagh Vilmos, dr. Flachbart Ernő, dr. Szalay Sándor, dr. Paulovits István, dr. Mészáros Ede és dr. Szabó Árpád fognak esküöt tenni.

— **Három napra kibérelte egy tizenhatagú előkelő társaság a hortobágyi csárdát.** Széchenyi grófnő arról értesítette Németh Nándort, a hortobágyi csárda bérletjét, hogy november 7—9-ig egy tizenhatagú társaság részére ki akarja bérelni a csárda valamennyi lakoszobáját. Az előkelő társasággal a Hortobágyra érkezik a többi között Odeschalch hercegnő és Szapáry grófnő, s több külföldi előkelő vendég is ellátogat a nagy magyar pusztára.

Dicséretét és köszönetét fejezte ki a hadügyminiszter a Magyar Cserkészszövetség kiváló légoltalmi munkájáért

Szerte a világban dörögnek az ágyúk, robbannak a bombák. Lakóházak dőlnek romba. Üvöltenek a szirénák és a városok, falvak lakossága rémülten menekül, hogy legalább pusztá életét megmentse. S mire a légi veszély elmúlt, lángoló, összeomló házak reccsenése, haldoklók jajai töltik be az idegenszerű esendőt.

Magyarországot idáig megkímélte a sors a háborútól. Nem számíthatunk azonban arra, hogy helyzetünk mindig ilyen szerencsés marad. Tisztaban van ezzel az egész ország és elsősorban tisztaban volt a magyar cserkészlet akkor, mikor elsőnek ajánlotta fel szolgálatait az ország hivatalos légoltalmi szervezeteinek.

Azóta már évek teltek el, elhangzott sok próbariadó, de a cserkészek még mindig az első lelkesedés lendületével,

híven teljesítik kötelességüket. Ha szól a riadó, egyszerre feltűnnek bar-na ingjeik, segítséget hozva a rászorulóknak, hogy aztán köszönetet se várva eltűnjenek, ha elmúlt a veszély.

Most a napokban hivatalos helyről kapott elismerést a magyar cserkészlet.

Maga a honvédelmi miniszter köszönte meg a cserkészek katonás, a többi légoltalmi szervezetek közül kiemelkedő, fe-gyelmeztető, önfeláldozó munkáját. Köszönetet mondott még a szövetségnek a kiváló kiképző munkájáért is, amely évente több ezer kész légoltalmistát ad az országnak. Ennek egyik eredménye az, hogy csak a debreceni VI-ik kerületben 47 helységben látja el a katonás szel-temben kiképzett magyar cserkészszeg a légoltalmi szolgálatot.

— **A „FERENC JÓZSEF“ KESERŐVÍZ** régóta különösen bevált hálszer megrög-zött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést ja-vítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— **A Debrecenben lakó érsemjéniek** — mint ismeretes — zászlót készítettek, s azt ünnepélyes keretek között vasárnap adják át Érsemjén közönségének. A zászlóavatásra a 4 óra 45 perckor induló vonattal mennek. A zászlót dr. Eröss Ist-ván ny. főszolgabíró adja át.

— **Tűz a kassai Rákóczi-házban.** Csütörtökön kigyulladt Kassa egyik legneve-zetesebb műemléke, a Fő-utca 94. szám alatt lévő úgynevezett Rákóczi-ház, ahol II. Rákóczi Ferenc lakott s amelyet „Fő-kapitányok Házának“ is hívják, mert itt székelték Felsőmagyarország főkapitányai. Az épület egyik részében jelenleg bútorraktár van és itt támadt a tűz. Ab-ban a raktárhelyiségben csaptak fel a lángok. A kassai tüzoltók vitéz László Árpád főparancsnok vezetésével nagy készültséggel vonultak ki, majd a kive-zényelt katonaság segítségével többórás megfeszített munka után elfojtották a ve-szedelmes tüzet. Az épület egyik szárnya megrongálódott, de a tűz nem okozott helyrehozhatatlan kárt. Megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, mi okozta a tüzet?

Tölgy tűzifa

érkezett előjegyzéseket elfogad

Székely és Csáki

Ispotály-u. 3/f. Telefon: 30-31

— **Öselefántot találtak Szibériában.** Novoszibirszkától, Nyugat-szibéria közép-pontjától nyolcvan kilométernyire, Vas-rusevo község mellett, az Osz folyó iszapjában óriási állat csontvázára buk-kantak. A fekete iszapban teljes épség-ben találták meg az egész csontvázat. A szakértők szerint a lelet egy öselefánt csontváza, amely a jégkorszak előtt élt ezen a területen.

— **„Rádbizom a feleségem“.** Vaszary János nagysikerű vígjátéka a Színházi Magazin e heti számának színdarabmel-léklete. „Haranghalló Szeged“ címen ér-dekes helyszíni riportot közöl a szegedi Babay-Buday bemutatóról, rajzos erdélyi kis színpad, sztárjáték, díszközgyű-lés és még sok kedves, mulattató olvasni-való szórakoztatja a közönséget a ked-velt színházi lap új számában, melyet gazdag társasági-, film- és divatrovat és a Kis Magazin Sicc úrfi kalandjaival egészít ki.

— **Anyakönyvi díjmentesség.** A Magyar Kurír jelenti: Kétség támadt annak a kérdésnek elbírálásánál, vajjon a leszármazás igazolása céljából az 1939: IV. tc. alapján kiadott anyakönyvi kivonatokért akkor is felszámítható-e kiállítási díjat az anyakönyvvezető lelkészek, ha e kivonatot az 1939: II. tc. 277. §-a szer-int a honvédelmi kötelezettséggel kap-csolatos célra (levetkőkötelezettség, had-kötelezettség, honvédelmi szolgáltatás, légvédelmi kötelezettség) kéri az érde-kelt. Az egyházi hatóságok tájékozással közlik papjaikkal, hogy a felsorolt cé-lokra nemcsak illeték-, de kiállítási díj-tól mentesen adandók ki a kivonatok. A mentesség alapját a kivonatra is rá kell vezetni ílymódon: „Az 1939: II. tc. 277. §-ában felsorolt célokra illeték- és díjmentes“.

— **Dr. Dudás Miklós gör. kat. püspök** Nagylétára megy. Október 31-én a nagy-létai esperesi kerület gör. kat. lelkészei papi gyűlésre jönnek össze Nagylétán. Ezen dr. Dudás Miklós püspök fog el-nökölni. Ezzel egyidőben a tanítószeg is gyűlést rendez.

— **Október 30-án miniszteriális tár-gyalás lesz a debreceni Dégenfeld-tér és a Nagytemplom előtti rendezés ügyében.** Több ízben hírt adtunk már arról, hogy az Alföldi Takarékpénztár építkezéseinek befejeztével sor kerül a Dégenfeld-tér és a Nagytemplom előtti tér rendezésére is. Kalenda Lóránt műszaki tanácsos nagyszabású tervet dolgozott ki a terek rendezésére és minden jel azt mutatja, hogy a régen vajdó kérdések megoldá-sával Debrecen város főútvonala szebb és esinosabb külsőt fog kapni. A két tér ren-dezése ügyében egyébként október 30-án miniszteriális tárgyalásokat folytatnak illetékesek. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredményétől függ, hogy milyen mérték-ben kerül rendezés alá a két tér.

— **A „Magyar Turista Élet“** című tu-risztikai folyóirat kiadói hivatalának ren-dezésében egy harminctagú kiránduló csoport erdélyi túrát csinál. A kiránduló csoport november 2-án Debrecenbe érke-zik és megtekinti a város nevezetességeit.

— **A rossz irányba tért ökröket akarta az útra terelni — halálra gázolta a szekér.** Mokran György mezőmegyeri gazda tegnap este ku-koricakórú szállítása közben le akart ugrani a szekérről, hogy a rossz irányba tért ökröket az útra terelje. Mokran György azonban megcsúszott és aláesett a szekérnek, amely keresztülment rajta. A szerencsétlen ember még a helyszínen kiszívódott.

— **Erdélyi bevonulásból hazatér-tem.** Irógépjárműmet, szaküzlete-met ismét személyesen vezetem. Huray irógépműszerész mester, — Ipar kamara. Telefon: 17-93.

— **Egységeseen rendezik országserzte a kerékpár-közlekedés kérdését.** A belügy-minisztérium több ízben foglalkozott a leg-népszerűbb közlekedési eszköznek, a ke-rékpárkérdésnek a rendezésével. Most újabb formában merült fel a kerékpárok megjelölésének módja. Az utóbbi idő-ben megszorodott kerékpárpárosokat az őrzőhelyek szaporításával akarják meg-előzni, valamint olyan rendőri intézke-déseket kívánunk hozni, amelyek megne-hezítik a lopott kerékpárok értékesítését. Megvizsgálják ugyanakkor a visszatért területek kerékpárviszonyait is, s csak ezután kezdik meg az érdemleges tárgya-lásokat a belügyminisztériumban.

— **Százpengősöket hamisítottak.** Török Antal gádorosi lakos merész tette határozta el magát nemrégiben: eladta házának tetejét, majd a kapott száz pengősörről Dunai Sándor kiskirálysági lakossal, büntetett előéletű napszámmal három darab hamisítványt készítettek. A hamisít-tott százpengősöket aztán az asz-szonyaikkal akarták értékesíteni. A pénzhamisítók ügyét most tárgyalta a szegedi törvényszék s ugyan-ekkor tárgyalták Dunai és Török együttes százpengős lopását. A tör-vényszék lopásért és pénzhamisítá-sért Dunait háromévi fegyházra, Törököt pedig egyévi börtönrre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Gyászrovat

SIPOSS IMRE GYASZA

Nagy csapás érte Siposs Imre ref. lelkészt. Hón szeretett teánya, Si-poss Berta életének 16. évében elhunyt. Temetése ma, péntek d. u. 3 órakor lesz a Köztemető II/a. ra-vataltalozójából, református gyász-szertartással. Fehértői vállalatának rendezésében.

Ózy. Horváth Józsefné

sz. Faragó Juliánna 80 éves korában váratlanul meg-halt. Temetése ma délután fel 4 órakor lesz a Közteme-tő díszravataltalozójából, ref. szertartással. Lakás: Csapó-u. 67. Pusztai temet-kezési intézet.

Ózy. S. Csuka Sándorné,

Szolnoki Zsuzsanna 80 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető II/b. teremből, ref. szertartással. Lakás: Csillag-u. 102. Pusztai te-metkezési intézet.

— **Szózat a tanítókhöz.** Hanauer A. István váci megyéspüspök szó-zatot intézett egyházmegyéje tanítóihoz és nevelőkhöz. Hangoztatja, hogy a tanító élete szolgáljon min-tául a tanítványok számára.

— **Kormányválság Csillében.** Csille hadügyminisztere és gazdasági mi-nisztere lemondott. Az elnök nem fogadta el a lemondást. Az egész kormány ujjaalakításával számol-nak.

— **Debrecen keresztény közönségének jelenlétében zajlik le a „székely nagyáldozás“.** Debrecen városa eddig még nem látott érdeklődést mutat a SzEFHE va-sárnapi nagyszabású ünnepsége iránt. A meghívók kibocsájtása után valóságos népvándorlás indult meg a jegyek után, úgyhogy a rendezőség kénytelen volt a már meglévő jegyárutási helyeken ki-vül — a Központi Egyetemen és a Deb-receni Ujság-Hajdúföld szerkesztő-ségében — még Papp Lajos illatszertárá-ban is jegyirodát felállítani. A Budapest-ről érkező erdélyi képviselők — mint már jelezték — nemzeti viselőben vesz-nek részt. A debreceni iskolák is teljes számban vesznek részt a SzEFHE nagy-áldozásán. Az ünnepély pontosan dé-lelőtt 11 órakor kezdődik a Csokonai-színházban a bevonuló zászlók tisztelet-adásával és az erdélyi képviselők üdvöz-lésével. Jegyek még korlátolt számban kaphatók a fent nevezett helyeken. A Székely Egyetemisták biznak abban, hogy Debrecen nemcsak közönsége megérti hívó szavukat és mindannyian ott lesznek vasárnap a „székely áldozá-son“.

— **Mussolini-tér Pozsonyban.** Pozsony város vezetősége az Egyesült Magyar Párt indítványára Pozsony egyik terét Mussolini-térre keresztetete át.

— **Hazaviszik Angliából az ameri-kaik állampolgárokat.** Az USA lon-doni nagykövete két hajót kért, hogy az Angliában rekedt amerikaiakat hazaszállítsák.

— **Leleplezték a Hondurasi össze-esküvöket.** Hondurasián összeeskü-vést fedeztek fel. Az összeesküvők meg akarták gyilkolni Carías An-dino elnököt.

— **Üzletemet, műhelyemet** no-venber 1-től áthelyeztem Cegléd-utca 16. sz. alá. Bodnár József mű-szerész.

— **Felfrissítik a Székelyföld te-nyészállat állományát.** Sepsiszent-györgyéről jelentik: A földművelés-ügyi minisztérium megbízottai a székelyföldi állatállomány felülvizs-gálására ide érkeztek. Innen kil-ndulva felkeresték a községeket, ahol megtekintették a tenyészállat állo-mányt. A bizottság megállapította, hogy az állomány minősége kielé-gítő, azonban felfrissítésre és ki-egészítésre szorul. Ebből a célból nagyobb számú üsző és vemhes te-benet küldenek vidékre. A bizottság ezután Csík megye felé folytatja útját.

Tánc a comokon...

Az egyik angol újság röpitette világra a hírt, hogy valamelyik német légitámasz után az angol fiatalok lambeth-walkot járt a tövig bombázott házak üszkös romjain. Sőt — képet is közölt erről a furcsa pillanatról. Az emberben szinte akaratlanul ötlök fel a kérdés: Mi ez? Örület, vagy cinizmus? Valószínűleg a kettőnek egy torz keveréke. Mert jőzön ésszel nehéz elhinni, hogy az angoloknak nagy kedvük lett volna táncra-perdülni az égő paloták kísérteties lobogásánál, hogy a büszke óriás London lassú pusztulása ilyen duhajkodó hangulatba ringatná a lordok kevély nemzedékét. Vagy itt tartana már az utóbbi időben kissé megtépázott sörényű Brit Országnak, hogy ilyen vásári hókuszpókusszal, Sarlatán szemfényvesztéssel szeretné megszédíteni a Világot és önmagát?

Es vajjon milyen érzésekkel állt oda az a fiatal mister és szőke lady a romok közé táncot járni, a tánc szédítő ritmusában eszükbe jutott-e, hogy a leomlott kőtörmelék között hideg hűlt testek égre meredt szemmel hevernek szanaszét, akiknek talán anyai idejük se volt, hogy egy hörgő sóhajjal vegyenek búcsút ettől a tűzben égő világtól? Felbűg a saxofon és a legsötétebb Afrikából Európába plántálódott négen dzsessz-zene szék felreccsögő tam-tamánál a remegő Elisabéth a nyurga Jhony karján tipec végig aranycipőjében a bombák által felszántott sereketek, ahol alig öt perccel ezelőtt a Mindenek Legfőbb Lordja, — Halál Oméllósága táncolt végig fagyos vigyarával csontarcan... A levegőben ott rezeg még az üvöltő bombák vijjogó sívítása, a pusztulás ropogó máglyának füstje imbolyogva száll az ég felé, a távolban alig tűnt el még az utolsó repülőgép és máris kitáruznak a légvédelmi pincék vasajtai, — de ahelyett, hogy mentenék, ami menthető, — inkább táncolnak... Az ópiumbarlangok tikkadt homályában felszívott mámoránál, az indiai hasisznál, vagy a csillagó morfiumpfecskendő kéjes bűvöleténél ügylátszik akadott egy sokkal bódítóbb narkotikum, — a halálfelelem. Mert csak ez a túlvilág felé sandító részegség képes arra, hogy valakit táncra-perdültsen a véres romok között, rumbázzon, foxtrotozzon ott, ahol legfeljebb csendben imádkoznia volna szabad cernaszalon lebegő életéért. Nagyon hasonlít ez a lambeth-walkozás arra az egyszerű emberre, aki retentő félelmében füttyülni kezd, hogy maga is elhagyja, hogy — nem fél. Pedig a rémület vasmarokkal szorítja torkát, a borzalom izzadásgeszeppjei ott gyöngyöznek a homlokán, akárcsak ennek a szegény angol táncosprárnak. Libabőrös hátal langóznia az enyészett felé — nem lehet éppen kellemes valami, pláne akkor, ha a csatorna túlsó oldalán millió német torokból harsan a kiáltás: „... wir fahren gegen Engeland...”

Mi lett volna, ha Mohi, vagy Mohács vérpárás csatateréin megmaradt maroknyi magyarság táncra-perdülve ripityomozta volna át a rászakadt feketeséget, vagy duhaj éjszakákba fullasztotta volna az ezer sebből vérző fájdalmát, — mint most az angolok teszik, kiknek jelenlegi helyzete nagyon hasonlít a magyar történelem sötét napjához. Igaz, — volt nekünk is egy Kinizsinek, aki halott törökökkel csardászott végtelen jókedvében a megnyert csata után, de ez a diadal fellőré ujjongása volt, nem pedig egy kínban vergődő valaki szomorú hoptasszája. Amennyire jellemzi a Kinizsit, a tánc az ősmagyar erőt, éppen úgy jellemzi ez a lambeth-walk az angol szárnyszegettséget.

Nem irigyeljük tőlük a kormos romokon trillázó hejhujzást, — ez nem virtus, — inkább egy gúnyos grimasz a józanság, emberiség és civilizáció felé.

Távolgyi Titusz

— Az ausztrálai munkáspárt háborúellenes. Ausztrália miniszterelnöke a miniszteri tárcák felét felajánlotta a munkáspártnak. A párt azonban nem fogadta el, mert háborúellenes és nem akar részt venni a kormányzásban.

— Vattay Margit tánciskolájában október 25-én diák kolon kezdődik. Kossuth-u. 11.

— Ez lett a pontini mocsarokból! A pontini mocsarak helyén az idén 165.000 mázsa gabona, 10.000 mázsa gyapot, 67.000 mázsa cukornád és 267.000 mázsa cukorrépa termett.

— Javítják a nagykarolyi laktanyát. A nagykarolyi honvéd laktanyát a kivonuló románok lakhatatlanná tették. Most már 300 munkás dolgozik a helyreállításán.

A hazatért Erdély és az anyaország protestánsainak nagy ünnepe lesz AZ ORSZÁGOS PROTESTÁNS NAPOK

Az Országos Protestán Napokat ebben az évben másodikban rendezik meg s különös ünnepélyes szint ad az idei nagy református megmozdulásnak az a tény, hogy ezen vesz részt először a hazatért Erdély gerinces magyar reformátussága is.

A rendező-bizottság most adta ki az ünnepek esemény-rendjét. Eszerint az ünnepség október 27-től november 5-ig tart. Október 27-én Raffay Sándor evangélikus püspök mond rádió-predikációt, ugyanezen a Kálvini-téri templomban László Dezső országgyűlési képviselő, kolozsvári lelkész predikál. Másnap nagyszabású székely-estet rendez a Soli Deo Gloria és a Magyar Református Diákszövetség. Október 29-én ünnepi hangverseny lesz, amelyen az ünnepi beszédet Vásárhelyi János kolozsvári református püspök

mondja. Ezen a napon tartja meg Makkai Sándor volt erdélyi református püspök nagyszabású rádió-előadását: „Mit jelent Vizsoly a magyar kultúrában?” címmel. Október 30-án, szerdán Protestán Irodalmi és Művészeti Estet rendeznek. Ezen az estén a bevezető beszédet Ravasz László püspök mondja. Kemény János pedig előadást tart az Erdélyi Helikon küzdelmeiről. Október 31-ét, a reformáció emlék-ünnepét hagyományos kegyelettel ünneplik meg. A nap folyamán korszorúzó futarlánc lesz a protestáns nagy férfiak emlékművéhez. A sokaságos reformációs emlékünnepélyt este hat órakor tartják meg a Vigadóban. A következő napokban Budapest megtekintése, zenés áhítat a Szabadság-téri templomban, záró-ünnepélyek lesznek a programon.

— Kozma Miklós magas német kitüntetéssel kapott. Hitler Adolf német vezér és kancellár vitéz leveli Kozma Miklós titkos tanácsosnak, Kárpátalja kormányzó biztosának a Német Sasrend nagykeresztjét adományozta.

— Súlyos baleset kukoricamorzsolás közben. Molnár Sándor 17 éves hajdúszoboszlói kocsis csütörtök délelőtt fél 1 óra táján kukoricamorzsolásnál segédkezett a debreceni vágóhidon. Eközben a mázsára tartó, kukoricával teljesen megterhelte a székét és a mázsálogerenda közé szorult és hasfalizomszakadást szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol felvették kezelésre.

— Nyolcvenmillió forint belföldi kölcsönt vesz fel a jogoszlav kormány. Sutej pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nyolcvenmillió dináros belföldi kölcsönt vesz fel közmunkákra.

— A pécsi orvosi kamara 767 tagja közül 157 zsidó. A pécsi orvosi kamara most tartotta évi közgyűlését Neuber Ernő dr. egyetemi tanár elnöklésével. A megnyitó után Hál József dr. kamarai titkár beszámolt az elmúlt évszázad tevékenységéről. Jelentésében rámutatott arra, hogy az orvosi jövedelmek alacsony volta miatt a kamara tagjai közül csak 165-nek van gépkocsija, 232 orvosnak pedig még telefonja sincs. Az intézeteknél működő orvosok száma 605, akik közül zsidónak tekintendő 84, vagyis 14 százalék. Az egyéb kamarai tagok száma 150, ebből zsidónak tekintendő 73, tehát az arányszámuk 46 százalék.

— A Romániában tartózkodó német katonák 5 kg-os élelmiszeresomagokat vámmentesen küldhetnek haza, de a csomagok száma havonta nem lehet több 100.000-nél.

— Női betörő fosztott ki az éjjel egy Endresz György-téri lakást. Budapestről jelentik: Szerdán este betörő járt Strauch Gyula tanár özvegyének Endresz György-tér 2. számú házában lévő lakásán. Az ismeretlen tettes a konyhaablakon keresztül jutott a lakásba, ahonnan pénzt és ékszereket vitt el. A helyszínen megjelent detektívek és a daktiloszkópus megállapították, hogy a betörést nő követte el. Az ablakpárkányon női lábnyomokat, a szekrényen pedig női ujjlenyomatokat találtak. A rendőrség keresi a betörő nőt.

— Meggyönt, megáldozott, aztán felakasztotta magát egy aggastyán. Kiskunhalasról jelentik: Kalmár István 80 éves aggastyán, aki egy ügyvédnél volt gazdasági munkás, az istállóban felakasztotta magát s mire rátaláltak, már meghalt. Hetek óta hangoztatta, hogy nincs türelme bevárni a halált. Reggel elment a templomba, meggyönt s aztán követte el végzetes tettetét.

— Székházat vásárol a Sajtókamara. Az Országos Magyar Sajtókamara igazgatóválasztmányának ülésén esett, délelőtt Kólosváry Borena Mihály elnök, Gáspár Jenő főtájtár és Hindy Zoltán főügyész beszámolt a folyóügyekről. Ezután az igazgatóválasztmány egyhangúlag elhatározta és felhatalmazta a sajtókamara elnökségét, hogy székházat vásároljon. Ebben a székházban helyezik el az Országos Sajtókamara hivatalait, az országos sajtótanácsot, a Magyar Újságírók Egyesületét a nyugdíjintézetet és a szanatóriumegyesületet. (MTL)

Lezártuk a díszalbum ügyet

Az élet harcából áll. Harcot vívunk minden nap, elsősorban mi, a sajtó emberei azért, hogy a társadalom érdekeit úgy szolgáljuk, ahogy azt tiszta meggyőződésünk diktálja, és úgy, hogy az megfelelően a köz érdekének s annak a nemes célnak, amelyért minden becsületesen gondolkodó magyar embernek küzdeni kell. Ez a küzdelem pedig nem lehet más, mint az élet minden megnyilvánulásában lehetőleg jobbat, minden ember számára kedvezőbb életfeltételeket teremteni és az erre irányuló törekvéseket elősegíteni.

Egy ilyen eszméi, de egyúttal éppen mindennapiságánál fogva gyakorlati célért vívtunk most egy felmerült konkrét esetben egy iparos szakmai problémában jószerűen harcot, amelyben meggyőződéssel hitt igazunkkal nem tudtuk győzni, sem meggyőzni.

Két ipari szakmát érintő kérdésben képviseltük azt az elvet, amit nemcsak az összes ipari szakmákra, hanem minden más foglalkozásra nézve is vallunk, hogy a dolgozó társadalom kiegyensúlyozott helyzete csak akkor következhet be, ha a munkaadó és a munkás egyformán megtalálja számításait. A jelen esetben úgy találtuk, hogy egy ipari munka vállalatbaadásánál ezen az elven csorba esett, mert a vállalati összeg mellett vagy a munkásnak, vagy a munkaadónak kellett megrövidítenie éreznie magát. Ezt az aránytalanságot ebben az adott esetben is el akartuk háritani, azonban az az érdek-képviseleti szerv, amely a kérdésben dönteni hivatott volt, nem találta olyan agályosnak a problémát, mint ahogyan azt mi felfogtuk és másképpen határoztunk. — Miután pedig maga az érdekelt iparosság a leghivatottabb dönteni a maga sorskérdéseiről és miután többségében arra az álláspontra helyezkedett, hogy ipari érdeket sérelem nem ér, mi sem természetesebb, hogy az iparosság többségének elhatározását annak a félnek is tiszteletben kell tartania, amelyik felfogásával ezidőszert kisebbségben maradt.

Az ipartestületi díszalbum ügyében képviselt álláspontunk az előjárás tiszteltremelő döntése után változatlan, de mint minden kérdésben, ebben is nyíltan és férfiasan meghajlunk az előtt az elv előtt, hogy a többség határozata kötelező azokra is, akik egy küzdelemben alulmaradnak. Éppen ezért hiabavalónak tartanánk minden további nyilvános polemikát, mert mi nem meddő vitákért és áldatlan személyi ellentétek támasztásáért szálltunk síkra, hanem általánosan vallott ipari érdek érvényesítéséért. Ha most a többség így találta helyesnek az állásfoglalást, azt nyugodt lelkiismerettel vesszük tudomásul... A díszalbum ügyét ezek után mi a magunk részéről az etika szabályai szerint nyugodtan zárhatjuk le.

METEOR MOZGÓ MŰSORA:

5—7—9 órákor UTOLJÁRA! Csak felnőtteknek! KÉT LEÁNY AZ UTCÁN és a „17-ES RIADÓAUTÓ”
Holnapról: A FIUK VÁROSA

MOZI

TROPUSI MÁMOR. (A Vigaszínház mozgó bemutatója.) Majdnem szűfolt ház mellett mutatta be a Vigaszínház mozgó Robert Taylor és Hedy Lamarr legújabb filmszenzációját, a „Tropusi mámor”-t. A Metro filmgyár egyik remeke ez a film. Az amerikai filmgyártás büszkeségének mondhatjuk. Utólrhetetlen szép felvételek sorozata vezet el bennünket a francia Indiába. Bepillantást nyerünk a félévek életébe, kiknek lelke örök titok a fehér ember számára. Elettük egy légvár. Ők a röpülő halak. Felszállanak a vízből, hogy újra beleessenek, örökre. Egy félvér milliomas és egy amerikai „aranyifjú” küzdelme Kelet gyöngyéért. Kelet és Nyugat harcában azonban mind hárójuk boldogsága zátonyra fut a megvontalan „aranyifjú” hiába kísérli meg kimenteni a „repülőhalat”, az vízszesett a tengerbe, abba a tengerbe, ahol nincs különbség Nyugat és Kelet között — öngyilkos lesz. Ez az a film, mely nem sikklik le nyomtalanul az ember lelkéről. — Megelőzően a magyar és UFA híradók után egy szép színes rajzosfilmet láttunk a „Könyvkukac” címmel, mely kísérőműsor méltón egészíti ki az igazán élményteljes filmet.

SZÍNHÁZ

SZATHMÁRY ENDRE ES PUTNIK BÁLINT A NAGYVÁRAD ÁLLANDÓ SZÍNHÁZ IGAZGATÓI

Nagyvárad, október 23. A nagyváradi színház ügyében döntés történt. A Magyar Párt állásfoglalása után állandó színház létesül Nagyváradon, amelynek színgazgatói a Debrecenben is jól ismert és kedvelt Szathmáry Endre művészkarmester és Putnik Bálint bonviván lesznek. A színpadunk új színgazgatók már engedélyt is kaptak a társulat megszervezésére.

Putnik Bálint ma már felutazott Budapestre a szervezési munka megkezdése céljából. A jövő hét elején már meg is kezdődnek a tervek szerint a próbák, s november 7-én az „Erzsébet”-tel kezdik az új, magyar színi-évadot. A nagyváradi közönség szeretettel tekint a nagyváradi előadásai elé. Minden jel arra vall, hogy a két kitéző színházi szakember, Szathmáry Endre és Putnik Bálint irányításával és odaadó igyekezetével Nagyvárad hívós és immár állandó jellegű színházának új korszaka indul el.

SZÍNHÁZI HÍREK

Pénteken este mérsékelt helyarákkal: Rozmaring, Harsányi Zsolt—Török Rezső és Csanak Béla nagyszerű operettjének felújítása.

Szombaton délután filléres helyarákkal Zimberli-zombori szepasszony.

Szombaton este A bérletben Marica grófnő, Sándor Anna felléptével.

Vasárnap délután mérsékelt helyarákkal Tokaji aszú, a szezon nagy slágere. Vasárnap este B. bérletben Marica grófnő.

SPORT

EURÓPAI CSÚCSOT FUTOTT SZABÓ 2000 M-EN

Budapest, október 24. A Magyar Athletikai Club esütörtök délután a WMTK csapat-sporttelepén 3 számból álló atletikai versenyt rendezett, amelynek keretében Szabó Miklós (MAC) a 2000 m-es világesős megjavítását kísérte meg. A pompás formában lévő Szabó kelő vezető hiányában nem tudta az amerikai San Romani 5.16.8 mp-es világesősét megdönteni, azonban 5:18.4 idővel országos és európai csúcsot futott.

Fredmények: 2000 m-es síkfutásban 1. Szabó Miklós (MAC) 5.18.4 mp (új országos európai csúcseredmény), 2. Nemes (VMTK) 5.42.8 (20 mp előnnyel).

KERÜLETI NŐI ATLETIKAI BAJNOKI VERSENY

A DEAC október 27-én az egyetemi versenypályán délelőtt fél 11 órai kezdettel kerületi női bajnoki atletikai versenyt rendez a következő versenyszámokkal: 100 m-es síkfutás, súlylökés, magasugrás, távolugrás, diszkoszvetés, 80 m-es gátfutás, 200 m-es síkfutás. — **Díjazás:** Minden versenyszám győztese „Keletmagyarország 1940. évi női bajnoka” címet, a MASz díszített ezüstözött veretét, II. helyezette ezüstözött, III. helyezette bronz veretét nyeri az indulók számára való tekintet nélkül.

JÓ FORMÁT ÁRULT EL A DVSC A CSÜTÖRTÖKI EDZÉSEN

A Lampart FC ellen készülő debreceni vasutas csapat esütörtökön kiadós edzést tartott. A vezetőség különösen a csapatrsor játékát kísérte figyelemmel — Nem lehetetlen, hogy vasárnap már a régóta nem szerepelt Bihari is játszani fog, az edzésen ugyanis elég jól ment neki a játék. Szinte biztosra vehető, hogy Vörös lesz a kapus, aki most már kelő edzésekkel visszazserezte régi rugalmasságát a hosszú pihenő után. Végleges összeállításról azonban még nincs szó, erre csak a hét végén kerül sor.

KERÜLETI IFJÚSÁGI ÉS FELNŐTT CSAPATBAJNOKI ÉS EGYÉNI ATLETIKAI VERSENY

A DEAC október 27. napján az egyetemi versenypályán délelőtt fél 12 órai kezdettel kerületi ifjúsági és felnőtt csapatbajnoki és kerületi ifjúsági és felnőtt atletikai versenyt rendez a következő feltételekkel:

Ifjúsági versenyszámok: 4x100, 4x400 és 4x1000 m-es váltófutás és 3000 m-es síkfutás ötös csapat.

Felnőtt számok: 5000 m-es síkfutás ötös csapat, 4x100, 4x400, és 4x1500 m-es váltófutás.

Ifjúsági és felnőtt számok: súlylökés, diszkoszvetés és gerelyhajítás

Díjazás: Ifjúsági versenyszám győztesei „Keletmagyarország 1940. évi ifjúsági bajnokesapata” címet, a csapat tagjai pedig a MASz díszített ezüstözött veretét, a II. csapat tagjai ezüstözött, a III. csapat tagjai bronz veretét nyeri, az indulók számára való tekintet nélkül. A felnőtt számok győztese „Kelet-Magyarország 1940. évi felnőtt bajnokesapata” címet, a csapat tagjai pedig a MASz díszített (nagy) érmét, a csapat tagjai ezüstözött, a III. csapat tagjai bronz érmét nyeri az indulók számára való tekintet nélkül.

SPORTHÍREK

Fegyelmi ítéletek az NB-ben. Az MLSz fegyelmi egyesbirája most ítélték a vasárnap kiállított játékosok ügyében. E szerint a Kispest Bekéjét kétheti eltiltásra és 50 pengő pénzbüntetésre ítélté, — azonkívül Toldi és Seper játékjogát a játékvezető kihallgatásáig felfüggesztette.

Itt a hivatalos kerékpáros bajnoksági táblázat. Eszerint az országúti egyesületi bajnokságban bajnok lett a WMTK, újszintén a túrabajnokságban. A pályabajnokságban a Törekvés csapata lett az első, míg a vidéki országúti bajnok a Miskolci VSC csapata.

Az MLSz-ben nagyban folyik már most a készülődés az öt hét múlva lejátszásra kerülő olasz—magyar futballmérkőzésre. Nem is csoda, hiszen 15 év óta nem tudtuk legyőzni az olaszokat.

Gazdag tenniszanyag van Erdélyben. Erdély visszatérésével a magyar tennisz-sportot kb. 25 egyesület fogja gazdagítani összesen mintegy 600 játékosal. Ezek közül több országos viszonylatban is említésreméltó akad.

Közgazdaság

SZILÁRDULNAK A KUKORICA-ES MAGÁRAK

Két nap óta kevesebb a kukoricakínálat, aminek következményeként az árak szilárdultak. A tisztántúli származású csöveskukoricára ma 13.25—13.35, lófogu uradalmira 12.75—12.85, szokványúrura 11.60—11.70 pengő pénz volt. A magpiacon is szilárdulnak az árak: a csillagfürt és a köles 50 fillérrel, a mák és a bíborhere 2, a lucerna és a lóhere 5 pengővel drágult. A forgalom mérsékelte volt.

Búza: 78 kg-os 23.40.
Rozs: 71 kg-os 19.40.
Árpa: Sörárpa, kiváló 26.35, sörárpa, elsőrendű 25.35, sörárpa 24.35, 68 kg-os ipari 22.70, takarmány, 65—66 kg 20.70, takarmány, középmínőségű 19.70.
Zab: 41 kg-os 21.50.
Kukorica: Új 15.20.

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 1314 darab. Vásári állományból angol húsertésfelhajtás 632 darab. Az irányzat élénk. Árak: uradalmi zsírserítés páronként 340 kg-on felül 160, szedettserítés I. 152, III. 142, angol sonkasertés I. 152, II. 130—141 fillér kilogrammonként.

EGÉSZSÉGES GYERMEKEK — BOLDOG JÖVŐ!

- A gyermek szervezete, életmódja, táplálása, gondozása, gyakori betegségei és ápolása P 3.60
- A gyermek természetes élet- és gyógymódja P 3.20
- A fiatal anya. Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak! P 2.60
- Üzenet az anyáknak! — I. rész. Kisgyermekkor. (Csecsemőkortól kétéves korig) P 2.60
- II. rész. Óvodáskor és az első iskoláévek P 2.60
- III. rész. Serdülőkor és az érettség kora P 2.60
- Karakterológia. (Illusztrálva 185 oldal) P 3.60
- Grusz Frigyes dr. e. ii. tanácsos és Neuber Ede dr. e. tanár: A nemi élet egészségtana. Útmutatás és nevelés a helyes nemi életre. A nemibetegségek megelőzése és gyógyítása P 3.—
- Az önfegyelmzés művészete P 3.—

Kapható:
a DEBRECZENI UJSÁG—HAJDÚFÖLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21—90

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Kiadja:
Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó: Balogh István

Kiadó lakás 2 szobás

Kiadó
novemberre kétszobás, fürdőszobás udvari lakás Kossuth-u. 42. sz. 1461

Ajánlat

FERFI felöltő- és öltönyzövegek, minden hozzávaló, férfi divatsport- és galléros ingek olcsó árban
Petriknél
Szent Anna-u. 5. sz.

Figyelem!!
Portálékra modern hádogbetűket tökéletesen készít Both bádogosmester, Csapó-u. 56. 881

Nagy hőpalack (THERMOS) vásár
Tóth Gyula
vasúteleben, városháza épület.

Csepel-motor szervizszálgát,
alkatrészraktár, precíz javítás Királynál, Royal-épület. Nagy raktár: kerékpárokban, rádiókban, varrógépekben, segédmotorokban, golyócsapágyakban. Több 86, 100, 250, 350, 600-as használt motorkerékpár alkalmi árban eladó 899

Oltott
pöszméte (2—5 évesig) kapható Sesztina-u. 4. sz. 1405

Okmányairól
eredetileg hű másolatot készít Berzéki műterme, Piac-u. 38. 1225

Figyelem!
Mielőtt a tél beáll és a fagy bekövetkezne, mindenki vigyázzon és gondoljon a vízvezetékére. Ezt pedig megóvhatja, ha Molnár János vízvezeték-szerelőt felkeresi. Csapó-utca 49. 1342

Kereslet

Ócskavasat,
fémelt, mindenféle vasanyagot legmagasabb napiárban átvész Vas- és Fémgyűjtő Közveti Iroda, Pacsirta-u. 17. Telefon: 26—94. 777

Bútor

Hálószobák,
ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorgyártásban. Jó minőségű, előnyös árak. Részletre is Hunyadi-utca 2. sz. alatt

Eladó ház

Homokkert,
Ovoda-utca 13. számú ház két szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségekkel, 700 kvadrát jöltérme szőlővel, felszereléssel, 831 négyszögöl földdel eladó. Értekezni ugyanott 1225

ELADÓ
Budai Ezsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Egyszobás,
előszobás, konyhás és ugyancsak egy szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel áll. 370 □-el telelkel adómentes, új ház olcsón eladó — Villanyvilágítás, termőgyümölcs és szőlővel beültetve, kényelmes, gazdaságos — Homokkert, Puzdra-utca 4. 850

Eladó föld

Eladó
Cserén 5 és fél hold föld. Értekezni Haláp 113 1441

Eladó
6 hold föld Nagyhegyes l/d. 1 szoba, konyha, gyümölcsös. Vekres-árok nekimegy. Érdeklődni a helyszínen. 1454

Eladó ház hely

Villatelek eladó
város legszebb helyén. Cím a kiadóban. 993

Eladó ingóság

Eladó
egy jó állapotban lévő férfi öltözöt ruha és egy hosszú Hubertus kabát, valamint egy alig használt fekete női télikabát. Rakovszky-u. 42. I/3. 1384

Különféle

Szép
nagy fűszerüzletberendezés olcsón eladó. Cegléd-utca 16. 1455

Góré
40 méteres, léglalapon, akáca-oszloppal eladó. Hangya szövetkezet, Kaba. 1456

Romániai menekült
műasztalos eladja saját készítményű faberakásos művészi, Lucifert ábrázoló képét és egy művészi kivitelű cigarettadohzt. Cím a kiadóban. 1457

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén.
Igazgató: Somogyi Gábor.

MAVAUT autóbusz-menetrend

Érvényes 1940. évi október 15-től további intézkedésig

Debrecen—Hajdúszoboszló.

Debrecenből indul	14.10	18.25
Hajdúszoboszlóra érkezik	14.40	18.55

Hajdúszoboszló—Debrecen.

Hajdúszoboszlóról indul	9.20	10.00	13.35
Debrecenbe érkezik	9.50	10.30	14.05

Debrecen—Hajdúböszörmény—Palgár—Miskolc.

7.30	15.00	19.00	10.20	20.15	22.45
7.58	15.29	19.29	9.51	19.47	22.17
9.03	16.18	20.18	9.02	18.42	21.12
10.00	17.15	21.15	8.05	17.46	20.17
10.15	17.30	21.30	7.50	17.30	20.00

Debrecen—Nádudvar—Kisújszállás—Kunhegyes.

8.25	9.50	10.30	14.05
19.01	9.15	9.55	13.30
19.27	9.28	13.03	
19.46	8.55		
20.45	8.40	9.07	12.42
21.40	8.05		
	5.30		

Debrecen—Szeghalom—Gyoma—Szarvas—Szentés.

14.10	9.50
14.17	9.15
15.27	8.35
16.38	7.27
17.32	6.25
18.14	5.40
19.10	4.45

Debrecen—Hajdúszoboszló—Békéscsaba.

14.10	9.50
14.17	9.15
15.27	8.35
15.52	8.09
16.28	7.33
17.25	6.36
18.00	6.00
18.05	

× Csak hétköznap közlekedik + Csak vasárnap és ünnepnap közlekedik.

APRÓHIRDETÉSEK

Allást kereső nők

Házmesteri
állást keresek. Kandia-u. 4/a. Nagy Istvánné.

Betöltendő állás férjfiaknak

Jobb házból
való, hat elemít végzett fiút pincéstanulónak felvesz a Gambrinus étterem. 1458

Feles
konyhakertész november hó 1-re keresek. Fehértói, Dégenfeld-tér 4.

UJSÁGKIHOZDÓK
kerékpárral felvételnek. Jelenkezés lapunk kiadóhivatalában. 977

Bútorozott szoba

Különbejárattú
kétágyas szoba kiadó novemberre. Megtekinthető délután 2—4 ó. Rothermerek 21. 1460

Bútorozott
utcai szoba kiadó. Péterfia-utca 30. 1345

Egy
különbejárattú bútorozott szoba kiadó azonnalra is Piac-u. 77. I. 4. 1119

Kiadó lakás 3-4-5 szobás

3-szobás
komfortos nagyon szép lakás november 1-re kiadó. Megtekinthető d. u. 2—3 óra között Halvan-utca 1. I. kapu, III. em. 1416